

DET KGL. NORSKE VIDENSKABERS SELSKAB, MUSEET

rapport

BOTANISK SERIE 1976-4

Botaniske undersøkelser i Snåsa
kommune, Nord-Trøndelag

Lucie Kjelvik

Universitetet i Trondheim

"Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet. Rapport. Botanisk Serie" vil inneholde stoff hovedsakelig fra det fagområde og det geografiske ansvarsområde som Botanisk avdeling, DKNVS, Museet representerer.

Serien vil ofte bringe primærstoff som av ulike hensyn bør gjøres kjent så fort som mulig. I mange tilfeller vil det dreie seg om foreløpige rapporter, og materialet kan senere bli bearbeidet for videre publisering.

Oppdragsrapporter i samband med naturressurskartlegging vil utgjøre en stor del av serien. Ellers vil en finne arbeider fra systematikk, plantesosiologi, plantogeografi, vegetasjonsøkologi o.l. Foredrag, utredninger o.l. som angår avdelingens arbeidsfelt vil det også bli plass til.

Serien er ikke periodisk, og antall nummer pr. år vil variere. Serien startet i 1974, og det fins parallelt en "Arkeologisk serie" og en "Zoologisk serie".

Som språk blir norsk brukt, vanligvis også i referat og sammendrag.

For manuskriptet, illustrasjoner, referanser o.l. følges vanlige retningslinjer (jfr. Høeg, O.A. 1971. Vitenskapelig forfatterskap. Universitetsforlaget, Oslo; jfr. også retningslinjer trykt på omslagssiden på K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Miscellanea). Vanligvis vil et referat (synonym: abstract) på norsk innlede hvert hefte. Dette bør ikke overskride 200 ord. Et sammendrag som er mer fyldig bør komme i tillegg.

Serien trykkes i A4-format på offset, med grønn forside. Minimum opplag er 200.

Utgiver:

Universitetet i Trondheim
Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet,
Botanisk avdeling.
7000 Trondheim.

Referat

Kjelvik, Lucie 1976. Botaniske undersøkelser i Snåsa kommune, Nord-Trøndelag. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser.* 1976 4:1-55.

Flora og vegetasjon i Snåsa kommune beskrives ut fra foreliggende materiale og egne feltundersøkelser.

Floraen er karakterisert av kystplanter sammen med varmekjære arter og representanter for et østlig floraelement. Mange arter er sjeldne i Trøndelag og flere har her sin norske nordgrense.

De dominerende vegetasjonstyper er beskrevet nærmere, med størst vekt på skogsvegetasjon som preger landskapsbildet under skoggrensa.

Utenom Bergsåsen som tidligere er foreslått vernet, foreslås tre andre områder vernet etter naturvernloven: Leiråmyra med svartorforekomster; kalkfuruskog og mari-skoforekomst i Finsåsskogen; myrkonglelokaliseter og oreskog ved Jørstadelva. Disse og flere andre områder som det bør tas hensyn til i planleggingen er nærmere omtalt.

*Lucie Kjelvik, Universitetet i Trondheim, Det Kgl.
Norske Videnskabers Selskab, Museet,
Botanisk avdeling, 7000 Trondheim.*

Oppdragsgiver: Snåsa kommune

Opplag: 350

Trondheim, mai 1976

ISBN 82-7126-108-8

Forord

Våren 1973 tok Snåsa kommune, gjennom naturvernkonseult Joar Gjerstad, kontakt med Botanisk avdeling, Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet, for å få en nærmere registrering av botaniske verneverdier innen kommunen. Feltundersøkelser ble foretatt i 1973 og 74.

Snåsa er en stor kommune, og en begrenset undersøkelse som denne gir ingen fullstendig oversikt over de botaniske forhold. Jeg vil derfor oppfordre alle som kan ha opplysninger av interesse om å sende disse til:

Botanisk avd., DKNVS, Museet, 7000 Trondheim.

Under forarbeid, feltarbeid og etterarbeid har jeg hatt kontakt med flere personer som ved opplysninger og råd har vært til stor hjelp. Disse takkes herved. Spesielt gjelder dette amanuensis Asbjørn Moen som har fulgt hele arbeidet. Han har også lest manuskriptet til denne rapporten og gitt mange verdifulle råd.

Trondheim, 20. mai 1976

Lucie Kjelvik

Innholdsfortegnelse

	Referat	side
Forord		
I. INNLEDNING	5	
II. MATERIALE	5	
III. BELIGGENHET, TOPOGRAFI, GEOLOGI	6	
IV. FLORA	9	
1. KYSTBUNDNE ARTER.....	9	
2. ØSTLIGE ARTER	10	
3. VARMEKJÆRE ARTER	10	
4. FJELFLORA	11	
V. VEGETASJON	12	
1. GRANSKOGER	12	
A. Blåbær/bregnegranskog	12	
B. Blåbær-fuktgranskog	13	
C. Rik fuktgranskog	13	
D. Lågurtgranskog	13	
E. Høgstaudegranskog	13	
2. FURUSKOGER	14	
A. Lyngrik furuskog	14	
B. Røsslyng-fuktfuruskog	14	
C. Kalkfuruskog	15	
3. LAUVSKOGER	15	
A. Bjørkeskog	15	
B. Alm	15	
C. Hassel	16	
D. Svartor	16	
E. Gråorskog	16	
4. MYR	17	
A. Nedbørsmyr	17	
B. Jordvannmyr	17	
5. VEGETASJONSTYPENES INFORMASJON OM ULIKE FORHOLD	19	

Innholdsfortegnelse forts.

	side
VI. SPESIELLE OMRÅDER	20
1. LEIRÅMYRA	20
2. SVARTOR I LEIRÅDALEN	21
3. MYRKONGLE VED JØRSTADELVA	26
4. ORESKOG VED JØRSTADELVA	30
5. FINSÅSSKOGEN	31
6. BUFFERSONE I FORBINDELSE MED GRESSÅMOEN NASJONALPARK	44
7. LOKALITET FOR HULDRETORVMOSE VED SMESTAD.	46
8. ALMELI VED LANGNES	47
9. ALM VED LØBERG	48
10. LI VED VEGSET	49
11. UNDERSØKTE MYRER	51
12. ANDRE OMTALTE OMRÅDER	52
A. Bergsåsen	52
B. Lysthusberget ved Vinje prestegård ..	53
C. Bangsjø skogreservat	53
VII. LITTERATUR	54

I. INNLEDNING

Formålet med dette arbeidet er gjennom beskrivelse av flora og vegetasjon å bidra til en mest mulig fornuftig areal-disponering i Snåsa kommune.

I forbindelse med planleggingsarbeid i kommunen må det være en viktig oppgave å ta vare på et variert utvalg av de vegetasjonstyper som finnes. Sjeldent flora og vegetasjon har stor betydning for variasjonsbredden i naturen. Det er derfor viktig at slike lokalitéter blir beskrevet og dokumentert, slik at de kan tas hensyn til i arealdisponeringen og områdene sikres gjennom varig vern.

Vegetasjonen gir verdifull informasjon om flere forhold som bl.a. klima, jordbunnsforhold, primærproduksjon, beite-verdi og anvendelsesmuligheter. Best kan slike opplysninger gis gjennom et vegetasjonskart. Slike kart er det på det nå-værende tidspunkt bare mulig å framstille for mindre, spesielle områder. Gjennom en generell beskrivelse av de vanligste vegetasjonstyper, ved siden av en oversikt over økologiske forhold og egnethet for ulike formål, kan planleggerne forhåpentlig også dra nytte av vegetasjonens informasjon om ulike forhold.

II. MATERIALE

Rapporten bygger på egne feltundersøkelser, aktuell litteratur, tilgjengelige krysslister (plantelister) og opplysninger fra enkeltpersoner.

De eldste opplysninger om floraen i Snåsa skriver seg fra biskop Johan Ernst Gunnerus. Han hadde fått tilsendt plante-materiale fra presten Sodemann i 1764-65, og på en visitas-

reise i 1769 gjorde Gunnerus flere interessante funn i Snåsa, først og fremst på Bergsåsen. Særlig kan nevnes den klor-fyll-løse orkidéen *fuglereir*, som til tross for leting, aldri er gjenfunnet. Fjellorkidéen *svartkurle* er heller ikke funnet senere.

Trøndelagsavdelingen av Norsk Botanisk Forening med Ove Arbo Høeg som leder hadde ekskursjon til Snåsa i 1942 (Høeg 1943), de oppsøkte Bergsåsen og Finsåsskogen. Senere har Olav Gjærevoll besøkt Snåsa flere ganger (Gjærevoll 1949, 1951, 1955, 1956, 1957 og 1959), hans undersøkelser er gjort i sentrale deler av kommunen, i første rekke på Bergsåsen og i Finsåsskogen. Eva Mæhre Lauritzen har tatt hovedoppgave på mosefloraen på Bergsåsen (Lauritzen 1972). Gravås (1970) har i sin hovedoppgave om svartor i Nord-Trøndelag, beskrevet flere lokaliteter fra Snåsa.

Fjellfloraen er lite undersøkt, skogsvegetasjonen i Gressåmoen nasjonalpark er beskrevet av Grimnes og Kristiansen (1970) og Bjørn Eidissen (1973) har undersøkt floraen i nasjonalparken. Ellers foreligger det beretning fra en ekskursjon som Trøndelagsavdelingen av Norsk Botanisk Forening hadde til Skjækerfjella i 1971 (Sivertsen 1972).

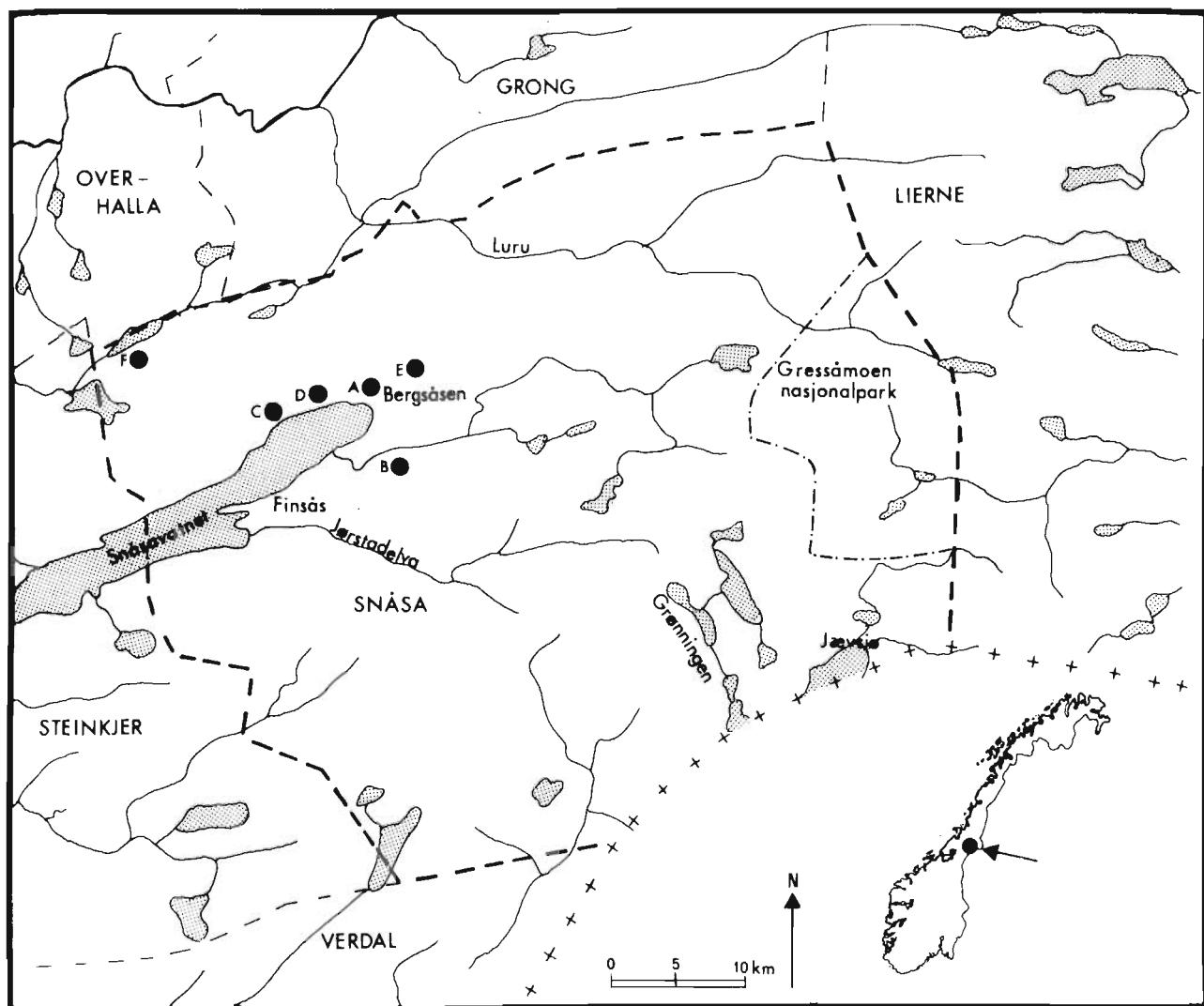
Mine undersøkelser i Snåsa ble gjort i 1973 og 1974, med ca. 10 dagers feltarbeid i 1973 og 14 dager i 1974. Alt plantemateriale og krysslister fra kommunen oppbevares ved DKNVS, Museet, botanisk avdeling.

Stedsnavn brukt i denne rapporten fins på kart i serie M711, kartblad er angitt for hver lokalitet. Karplantenavn følger Lid (1974) og moser Lye (1968).

III. BELIGGENHET, TOPOGRAFI, GEOLOGI.

Geografisk ligger Snåsa på overgangen mellom Innherred og Namdalen. Kommunen grenser i øst mot Sverige og Lierne, i

nord mot Grong og Overhalla, i vest og sør mot Steinkjer og i sør også mot Verdal.

Figur 1. Oversiktskart over Snåsa kommune. Spesielt avmerkede lokaliteter:

A: Leiråmyra	D: Vegset
B: Smestad	E: Løberg
C: Langnes	F: Bangsjø skogreservat

Snåsa kommune har et totalareal på 2347 km². Av dette er 28 km² innmark, dermed blir 99% av kommunens areal utmark, med 569 km² produktiv skog (Generalplan Snåsa kommune 1972, kap. 12.10). Skogen dominerer landsskapsbildet i låglandet. Høgda over havet varierer fra Snåsavatnets nivå på 23 m o.h. til Skjækerhatten på 1137 m o.h. som kommunens høyeste punkt. 464 km² av arealet ligger under 300 m o.h., mens bare 20 km² ligger over 900 m o.h. Storparten av kommunen blir følgelig relativt lågt fjellterreng, uten egentlig høgfjell.

Geologien i Snåsa er behandlet av Løkas (1956), Peacy (1964) og Roberts (1967). Foslie (1959) har utarbeidet geologisk kart som dekker rektangelkartblad Jævsjø.

Geologisk ligger Snåsa i nordligste del av Trondheimsfeltet. I grove trekk kan en si at i nordlige og nordøstlige fjellstrøk er det grunnfjellsbergarter som dominerer. På sørsva av Snåsavatnet, fra Vesterås og sør- og vestover fra Imsa og Jørstadelva, er det også et større grunnfjellsområde, vesentlig gneis.

Fra Ålnestangen og østover mot Finsås og Bergsåsen går et bredt belte med kalkstein, den såkalte Snåsakalken. Dette smalner av nordøstover fra Bergsåsen og stopper øst for Agle.

Nord for Snåsakalken er det et område med kambro-silurske bergarter som langs Ådalen og nordøstover mot Heia, grenser mot det nordlige grunnfjellsområdet. Dette området består av grønnstein, grønnskifer og hornblendeskifer med en del spredte, mindre kalkforekomster.

Øst for Jørstad og sør for Snåsakalken er det også kambro-silurske bergarter som dominerer, vesentlig grønnstein og amfibolitt.

Fjellområdene i sørøstlige deler av kommunen, fra Langvatnet og sørover, er også dominert av kambro-silurske bergarter. Raufjell, sørøst for Grønningen, består av serpentin.

IV. FLORA

Grupper av arter med omtrent likt utbredelsesmønster samles i floraelement. For en nærmere omtale av de enkelte floraelement vises til Gjærevoll (1973) og Dahl (1950). Flatberg og Sæther (1974) gir en oversikt over elementene som er representert i Trondheimsregionen. Den vil gjelde for store deler av Trøndelag.

Fra et floristisk synspunkt er Snåsas flora uhyre interessant. Floraen her har lenge vært kjent for sitt store innslag av sjeldne arter, særlig orkidéer. Her vokser kystbundne arter sammen med eksklusive representanter for et østlig floraelement. Et annet karakteristisk trekk er det store antallet av varmekjære planter med flere arter som her har sin nordgrense.

1. KYSTBUNDNE ARTER

Til dette elementet regnes arter som i Norge har sin hovedutbredelse i et belte langs kysten nordover til Nordland. Med unntak for de mest frostømfindtlige, går mange av disse artene innover langs Trondheimsfjorden. Slike arter er *myske*, *heisiv*, *lyssiv*, *knappsiv*, *engstarr*, *smørtelg*, *sanikel* og *vårmarihand*, som alle vokser i Snåsa. Av de nevnte arter har *sanikel* og *vårmarihand* sine innerste Trøndelagslokaliteter her. Mer vanlig er *pors*, *rome*, *blåknapp* og *bjønnkam* som i Trøndelag går inn til svenskegrensa.

Av moser som tilhører kystelementet er *kråkefotmose*, *kystjamnemose* og *litorvmose* relativt vanlige. Mer eksklusive er torvmosene *Sphagnum molle* og *S. angermanicum* som begge er kjent fra Snåsa. *Sphagnum angermanicum* har her sin nordgrense i verden (Flatberg og Moen 1972).

2. ØSTLIGE ARTER

Hit hører arter med en østlig utbredelse i Fennoskandia. Disse har en mer eller mindre markert vestgrense i Norge. Elementet er godt representert i Snåsa, sjøl om bare *tyri-hjelm* kan sies å være vanlig i kommunen. *Langstarr, kjevle-starr, strengstarr, taglstarr, blodmarihand, mandelpil og hjertetjønnaks* har alle spredte lokaliteter i Trøndelag. Det samme gjelder for orkideene *marisko(fruesco)* og *huldreb-lom*. Særlig interessant er forekomsten av *myrkongle* og *huldretorvmose* som begge har sine eneste Trøndelagsforekomster i Snåsa. Utbredelsen av *myrkongle* synes å henge sammen med utbredelsen i Jämtland, et forhold som gjelder for flere av de østlige artene i kommunen.

I fjellet har *ballblom* og *kongsspir* noen lokaliteter. Gjærevoll (1956) angir åkerbær fra Snåsafjella. Her er også *møkkmosen gul parasollmose* registrert.

3. VARMEKJÆRE ARTER

Dette er arter som vokser på lune sør-sørvest eksponerte lokaliteter med gunstig geologi. Her inngår en rekke arter som har sin hovedutbredelse på Østlandet, og dessuten forekommer i indre fjordstrøk på Vestlandet og i distriktet rundt Trondheimsfjorden. *Alm* og *hassel* er gode indikatorer for dette elementet, som her behandles samlet, men som egentlig består av flere underelementer.

Snåsa har mange arter fra dette artsrike og interessante floraelementet. Hit hører *blåveis, kalktelg, humle, tårnurt, lodneperikum, krattfiol, tysbast og filtkongslys*. Den sjeldne *flueblomsten* kommer også i denne gruppen. *Snau vaniljerot, kvit bergknapp, bakkeforglemmegei* og *trefingersildre* har sin norske nordgrense i Snåsa, mens *bakkemynte, svartknoppurt* og *kantkonvall* går opp i Namdalen. Sammen med *bergull, berg-skrinneblom, bitter bergknapp, dvergmispel, murburkne, olavs-*

skjegg, raudflangre, sølvture, vill-lin, bitter blåfjær og vårskrinneblom er disse artene å finne på tørre og varme bakker og berg.

4. FJELLFLORA

Snåsa har store fjellområder, men kjennskapet til floraen her er sparsomt. Gressåmoen nasjonalpark er godt dokumentert (Grimnes og Kristiansen 1970 og Eidissen 1973). Trøndelagsavdelingen av Norsk Botanisk Forening hadde ekskursjon til Skjækerfjella 20.-24.7.1971 (Sivertsen 1972), og Ryvarden har botanisert på Raufjell øst for Grønningen og utarbeidet tre krysslister. I forbindelse med mitt arbeid har jeg oppsøkt et område sør for Gressåmoen nasjonalpark.

Ut fra det foreliggende materiale synes det som om Snåsas fjellflora vesentlig inneholder arter som er vanlig i hele fjellkjeden. Dette henger sammen med at det er relativt lage fjell og mye fattig geologi. Rik berggrunn i fjellet har *reinrose* som en karakterart. Sammen med den vokser bl.a. *bergstarr*, *rabbetust*, *fjellkurle*, *kvitkurle*, *hårstarr* og *rynkevier*. Ingen av disse er vanlige arter i Snåsa, de har noen få spredte lokaliteter der berggrunnen er god nok.

Ca. 30 fjellplanter har sin hovedutbredelse i sentrale fjellstrøk i Sør-Norge og nordligst i Nordland og i Troms. De fleste av disse mangler helt i det mellomliggende område mens noen har spredte forekomster her. Av disse er *reinmjelt*, *fjellkurle* og *blåmjelt* kjent fra Snåsa. *Gullmyrklegg* og *myrtust* er representanter for en gruppe arter som bare finnes i sørnorske fjell. *Gullmyrklegg* har sin norske nordgrense i Snåsa, mens *myrtust* går til Hattfjelldal.

Som vanlig i Trøndelag går en del fjellarter ned i låglandet. I Snåsa gjelder dette *fjellrapp*, *gulsildre*, *raudsildre*, *bergfrue*, *rosenrot*, *taggbregne* og *fjell-lok*. På Bergsåsen har *reinrosa* en av sine meget få låglandslokaliteter. Her vokser også *bergstarr* og *dvergsnelle*.

V. VEGETASJON

Her gis en generell beskrivelse av de dominerende vegetasjonstyper i Snåsa, med størst vekt på skogsvegetasjon. Inndelinga i skogstyper følger stort sett Kielland - Lund (1973).

1. GRANSKOGER

Gran er det dominerende treslag i kommunen og svært store areal er dekket av granskog.

A. Blåbær/bregnegranskog

Dette er den vanligste skogstypen i Snåsa. Det er storvokst granskog med spredte innslag av *bjørk*, *rogn*, *gråor* og *selje*. Etter feltsjiktets sammensetning deles typen i tre:

a. Blåbærgranskog. Her dominerer blåbær i feltsjiktet. Dessuten er *smyle* og *tyttebær* vanlig og *bjønnkam*, *skrubbær*, *skogstjerne*, *maiblom*, *marimjelle* og *linnéa* forekommer spredt.

b. Småbregnegranskog. Denne typen opptrer på friskere mark med bedre næringstilgang enn blåbærtypen. Dominansen er her overtatt av bregnene *fugletelg*, *hengeving* og *sauetelg*, men blåbær og tyttebær er fremdeles vanlige arter. Også de andre artene som er nevnt for blåbærgranskogen forekommer, og i tillegg kommer *kvitveis* og *gaukesyre* som er gode indikatorarter for småbregnetypen.

I begge de omtalte typene er *husmosene furumose*, *etasjemose* og *kråkefotmose* dominerende i bunnen.

c. Storbregnegranskog. Denne typen er karakterisert av store bregnar sammen med noen kravfulle urter. *Ormetelg*, *skogburkne* og *broddtelg* dominerer sammen med artene fra småbregnetypen. Dessuten forekommer spredte innslag av urter som *sumphaukeskjegg*, *mjødurt* og *skogstjerneblom*. Typen forekommer på fuktig mark, og i Snåsa har jeg sett den velutviklet i Leirådalen. Ellers fins den i fuktige daler og dråg, men vil sjeldent dekke store areal.

Blåbær-bregnegranskogen har velutvikla podsoljordsmonn som er rikest for bregnetyperne. De har også høgere primærproduksjon enn blåbærtypen.

B. Blåbær-fuktgranskog

Gran er dominerende treslag og *bjørk* går ofte inn. I feltsjiktet er *blåbær* dominerende art, men typen skiller seg fra blåbærgranskogen ved at fuktarter som *molte* og *skogsnelle* er vanlige. Bunnsjiktet har stort innslag av torvemoser i tillegg til husmosene. Denne skogstypen fins i myrkanter og på steder med stagnerende grunnvann. Jordsmonnet har sumpjordsprofil med solid torvlag. Typen er relativt vanlig i Snåsa, men opptrer som regel bare på mindre områder.

C. Rik fuktgranskog

Dette er granskog på fuktig mark og forekommer i sig og langs bekker. Også denne typen fins bare på små areal. Her er ofte innslag av *bjørk* og *gråor*. Feltsjiktet er artsrikt, og det inngår rike, fuktighetskrevende arter som *sumphaukeskjegg*, *mjødurt*, *myrmaure*, *myrhatt*, *soleihov* og *skogrørkvein*.

D. Lågurtgranskog

En rik granskogstype på frisk mark. Feltsjiktet er karakterisert av krevende arter som *fingerstarr*, *hengeaks*, *markjordbær*, *blåveis*, *skogfiol*, *teiebær* og *liljekonvall*. I bunnsjiktet er *kransmose* en typisk art sammen med husmosene. Jordsmonnet har brunjordsprofil, og overgangstyper mot podsol forekommer. Typen fins i strøk med rik berggrunn. Den har stor produksjon.

I tilknytning til Snåsa-kalken, i området Finsås-Bergsåsen fins en ekstremrik utforming, kalkgranskog, med *vårerteknapp*, *kalktelg*, *taggbregne*, *trollbær*, *kranskonvall*, *trollhegg*, *krossved* og *tysbast*.

E. Høgstaudegranskog

Dette er storvokst granskog med et tett feltsjikt av krav-

fulle, høgvokste urter og gras. *Tyrihjelm*, *mjødurt*, *ormetelg* og *skogburkne* dominerer ofte, og innslag av *myskegras*, *sumphaukeskjegg*, *skogstjerneblom* og *skogrørkvein* er vanlig.

Høgstaudegranskog krever næringsrikt sigevann og forekommer på fuktige, skyggefulle lokaliteter. Det er en svært høgproduktiv type. Jordsmonnet har brunjordsprofil.

I de lavere strøk av Snåsa har jeg bare sett små areal av denne typen. Den blir noe vanligere opp mot fjellet og har da som regel innslag av bjørk.

2. FURUSKOGER

A. Lyngrik furuskog

Dette er glissen furuskog med svært spredte innslag av *gran* og *bjørk*. Feltsjiktet er ofte røsslyngdominert, men *krekling*, *tyttebær*, *blokkebær* og *blåbær* inngår også vanlig i typen. *Skrubbær*, *smyle*, *linnea* og *stormarimjelle* forekommer spredt. I bunnsjiktet er *furumose*, *etasjemose* og *furutorvmose* vanlige og typiske arter.

Denne skogen er lågproduktiv og forekommer på grunnlendte tørre knauser og andre steder med grunt og fattig podsoljordsmonn. Typen er velutviklet og dekker store areal fra Flekkan og videre mot sør-vest langs sørsida av Snåsavatnet.

B. Røsslyng - fuktfuruskog

Dette er en fuktigere furuskog enn foregående. Feltsjiktet er også her dominert av lyngartene *røsslyng*, *krekling*, *blokkebær*, *tyttebær* og *blåbær*. *Smyle* inngår som regel i typen. I tillegg kommer myrarter som *molte*, *torvull* og *torvmosearter*. *Blåtopp* kan også forekomme. En relativt lågproduktiv type som forekommer på dårlig drenert mark med tykt, næringsfattig råhumuslag med podsolprofil.

Typen kan være vanskelig å skille fra furuskog på nedbørsmyr som ofte fins som brede belter i kanten av nedbørsmyrer.

Det er imidlertid særlig glissen og lågvokst furuskog på dyp torv og med ren nedbørsmyrvegetasjon i feltsjiktet.

C. Kalkfuruskog

Dette er en tørr furuskogstype på kalkrik berggrunn. I Snåsa fins den på Snåsakalken, særlig typisk og velutviklet på Bergsåsen og i Finsåsskogen.

I feltsjiktet er lyngarter som *røsslyng*, *krekling* og *tyttebær* vanlige. I tillegg kommer en rekke krevende arter som *blåveis*, *liljekonvall*, *raudflangre*, *teiebær*, *vårerteknapp*, *markjordbær*, *bitterblåfjær*, *fingerstarr*, *fuglestarr*, *lege-vintergrønn*, *kalktelg* og *flueblomst*. På Bergsåsen er *brude-spore* en vanlig art i typen.

Jordsmonnet er alltid grunt, og her ligger ofte et tynt, surt humuslag direkte på berget. De krevende artene trenger gjennom dette, og får dermed nytte av den gode berggrunnen. Typen har middels høg primærproduksjon.

3. LAUVSKOGER

A. Bjørkeskog

Det er granskog som dominerer i Snåsa, og velutviklet bjørkeskog finnes i lavere strøk av bygda bare som suksesjons-trinn mot granskog. Innslaget av *bjørk* i granskogen øker med høgda over havet, og opp mot skoggrensa er blandingsskog vanlig. Her fins også enkelte bestand av fjellbjørkeskog.

B. Alm

Velutviklede almelier fins ikke i kommunen, men på gunstige sør-vest eksponerte skråninger ved nord-østenden av Snåsavatnet fins noe *alm*. Den vokser da i blandingsbestand med *gråor*, *gran* og delvis *hassel*. Sammen med *alma* står arter som *maurarve*, *brunrot*, *tårnurt*, *lodneperikum*, *haremat*, *skogsosalat*, *skogsvinerot*, *krattfiol*, *sanikel* og *myske*. Dette er arter som alle er

sjeldne i indre Trøndelag, og disse liene har betydning for variasjonsbredden i naturen.

Liene har delvis rasmarkpreg, delvis er jordsmonnet brunjord.

C. Hassel

Varmekjær vegetasjon med *hassel* fins i varme, sørvendte skråninger på Bergsåsen, Finsås og ved Vegset. Blåveis dominerer ofte i feltsjiktet, sammen med bl.a. *skogfiol*, *hengeaks*, *teiebær*, *vårerteknapp*, *krattfiol*, *skogsalat* og *stankstorkenebb*. I bunnsjiktet er *kransmose* vanlig. På Bergsåsen er også *trollhegg*, *krossved* og *dvergmispel* vanlig i sørbergene, og *bakkeforglemmegei*, *trefingersildre*, *vill-lin*, *vårskrinneblom* og *sølvture* er kjent herfra.

D. Svartor

Svartor vokser flere steder på sørsida av Snåsavatnet og i Leirådalen. Den fins knapt i noe opprinnelig renbestand, men inngår i rike og frodige granskogstyper (jfr. omtalen av Leirådalen s.21).

E. Gråorskog

Gråor som skogdannende treslag fins flere steder i tilknytning til elver og bekker. Hegg inngår som regel spredt i denne typen.

Våraspektet i gråorskogen er dominert av *kvitveis* sammen med *gullstjerne*, *hestehov* og *maigull*. Senere på sommeren overtar høgvokste arter som *mjødur*, *vendelrot*, *skogstjerneblom*, *skogsvinerot*, *sløke*, *bringebær* og *sumphaukeskjegg*, sammen med *trollurt* og *springfrø*. *Strutseving* kan ofte være dominerende art.

Dette er artsrike og høgproduktive samfunn. Jordsmonnet er leirholdig, det får tilført sand i flomperioder.

4. MYR

Myr kan klassifiseres på flere måter og for en oversikt vises til Moen (1973). På grunnlag av vegetasjonen foretas en hovedinndeling i nedbørsmyr og jordvannmyr:

A. Nedbørsmyr (ombrotrof myr)

Grunnvatnet her har ikke vært i kontakt med mineraljorda, og næringstilførsel skjer bare gjennom nedbøren. Dermed blir myra ekstremt næringsfattig, og det blir få arter som kan vokse her. Av høyere planter er *dystarr*, *torvull*, *molte*, *røsslyng* og *kvitlyng* vanlige arter på nedbørsmyr.

B. Jordvannmyr (minerotrof myr)

Her har grunnvatnet vært i kontakt med mineraljorda, og næringstilførselen blir avhengig av mineraljordas egenskaper. Næringstilgangen avspeiler seg i vegetasjonen med mer krevende arter jo bedre næringsforholdene blir. Artsinventaret gir dermed grunnlag for en videre oppdeling i fattig-, intermediær-, rik- og ekstremrik jordvannmyr.

a. Fattigmyr

Her kommer en del arter i tillegg til de som vokser på nedbørsmyr. *Flaskestarr*, *trådstarr*, *blåtopp* og *duskull* er viktige skillearter som kommer inn på fattigmyra. Bunnsjiktet er dominert av torvmoser.

b. Intermediær myr

I tillegg til artene på fattigmyr kommer mer næringskrevende arter som *øyentrøst*, *blåknapp*, *myrfiol* og *dvergjamne*. Bunnsjiktet blir også mer artsrikt, men er fremdeles dominert av torvmoser.

c. Rik og ekstremrik myr

Bunnsjiktet er her dominert av brunmoser, med *stjernemose* og *makkmose* som viktige indikatorarter. I feltsjiktet kommer arter som *gulstarr*, *klubbestarr*, *fjellfrøstjerne* og *engmarihand* i tillegg til de tidligere nevnte.

Tabell I. Variasjon av ulike forhold i de vanligste vegetasjonstyper.
(Etter Moen 1974 tab. 3)

Tegnforklaring:

Relativ vurdering etter

4-gradig skala:

1: lite(n), svak (fattig,
tørr o.l.)

2: middels, moderat o.l.

3: høg, bra, god o.l.

4: svært høg, ekstremt
(rik, våt o.l.)

0: næring bare gjennom nedbør

-: ikke klassifisert

Kolonne 3:

T=torv, S=sumpjord,

P=podsol, B=brunjord.

	Næringsstilstand	Vannforsyning	Jordprofil	Primærproduksjon	Beiteverdi, sommer	Egnet for skogplanting	Egnet for grasdyrking	Motstandsevne mot tråkk
Nedbørsmyr	0	3-4	T	1	1	1	2	1
Fattig jordvannmyr	1	3-4	T	2	1-2	1-2	2	2
Intermediær jordvannmyr	2	3-4	T	2	1-2	2	2-3	2
Rik jordvannmyr	3	3-4	T	3	2	3	3-4	3
Røsslyng-fuktfuruskog	1	2-3	S	2	1	2	1	1
Blåbær-fuktgranskog	2	2-3	S	2	1	2-3	2	2
Rik fuktskog (gran/bjørk)	3	3	-	3	3	4	3-4	2-3
Lyngrik furuskog	1	1	P	2	1	1-2	1	1
Blåbær/bregneskog (gran/bjørk)	2	2	P	3	1	3	2	2
Kalkgranskog	4	2	B	4	3	4	3-4	3
Kalkfuruskog	4	1	(B)	2-3	2	2	1	1-2
Lågurteskog (gran/bjørk)	3	2-3	P-B	3-4	3	4	3-4	3-4
Høgstaudeskog (gran/bjørk)	4	3	B	4	3	4	4	3
Gråorskog	4	3	B	3-4	3	4	4	3

I lavere deler av Snåsa tilhører mesteparten av myrvegetasjonen nedbørsmyr og fattigmyr. Av disse fins flere store myrkompleks (jfr. undersøkte myrer, s. 51). Rikere myrer fins bare på mindre områder, da disse er oppdyrket eller grøftet. I fjellet er derimot alle typer representert.

5. VEGETASJONSTYPENES INFORMASJON OM ULIKE FORHOLD

De forskjellige vegetasjonstyper har ulike økologiske forhold. Dermed blir egenskaper og utnyttelsesmuligheter forskjellig fra type til type. Tabell I er et forsøk på oppsummering av ulike forhold i de mest vanlige vegetasjonstyper. Vurderingsskalaen er relativ, og bygger delvis på målinger, delvis på anslag. Tabellen er tatt fra en tilsvarende tabell hos Moen (1974).

Vegetasjonen gir viktig informasjon om produktivitet og mangfoldighet som planleggerne kan dra nytte av. Utbygging bør søkes lagt slik at en opprettholder størst mulig produksjon og variasjon i landskap og naturtyper. Høgproduktive områder er først og fremst dyrkjord, og dessuten vegetasjonstyper med høg primærproduksjon, som høgstaudeskog, lågurtskog, rik fukt-skog, gråorskog og rik jordvannsmyr. Disse typene vil også være best egnet til dyrkingsformål og bør også av denne grunn holdes unna utbygging.

Naturtyper som det er lite av, og som derfor må søkes bevart er kalkfuruskog, lågurtskog, rik fukt-skog, høgstaudeskog, almelier, gråorskog og rike jordvannsmyrer.

Lyngrike furuskoger og røsslyng-fuktfuruskoger er derimot lågproduktive og relativt vanlige skogstyper. Blåbær/bregne-granskog er Snåsas desidert vanligste skogstype og blir derfor en aktuell naturtype til utbyggingsformål, sjøl om den er relativt høgproduktiv.

VI. SPESIELLE OMRÅDER

1. LEIRÅMYRA

Kbl. 1823 IV Grong
UTM: UM 73-74, 29.

A. Undersøkelser

23.8.1973 var jeg på Leiråmyra sammen med amanuensis Asbjørn Moen. Jeg oppsøkte også myra 30.6.1974. Omtalen inkluderer opplysninger fra Moen.

B. Områdebeskrivelse, tekniske inngrep

Den langstrakte Leiråmyra ligger ca. 1 km nord for Bergsåsen, mellom Leiråa og Dravlanbekken. Myra er ca. $\frac{1}{2}$ km² stor og ligger ca. 50 m o.h. Den åpne myra har svak helling mot vest og er omgitt av kantskog av furu mot bekkene i nord og sør. I østgrenser Leiråmyra mot et stort sammenhengende granskogs-område i Leirådalen.

De sentrale delene av myra er uten tekniske inngrep, mens kantene er noe påvirket av grøfting. I vest er det flere grøfter med torvtak fra 1935-37. I fastmarkskanten er det flere nyere grøfter. I sørkant av myra går det ei grøft langs hele kanten, tatt opp i 1957. Den er ca. 1 m brei og 1 m dyp. I nord går det også ei lang grøft i myrkanten, den er i ferd med å gro igjen. Dessuten er det her ei mindre grøft fra 1965. I øst er det ingen grøfter på myra, men i den fuktige granskogen som myra grenser opp til, er det mange grøfter av eldre dato.

C. Myrkompleks, vegetasjon og flora

Leiråmyra er ei stor eksentrisk høgmyr. Myra har svak helling mot vest og klare strukturer på tvers av hellingsretningen (jfr. fig. 2). Den sentrale delen er åpen myr med markerte strukturer i vestlige del. Her er det veksling mellom strenger med tuevegetasjon og høljer med mykmatte/løsbunn-

vegetasjon. I øst er strukturene mindre markerte, her dominerer tue- og mattevegetasjon. Mot kantene er det kantskog av furu (jfr. fig. 3). I nord og nordøst fins lagg utviklet, ellers sørger bekkene på nord og sørsida for effektiv drenering.

Med unntak av et mindre område i nordøst, er myra ombrotrof og dermed uhyre artsfattig. Plantogeografisk er det å merke seg at *gran*, *rome*, *sveltstarr* og *fagertorvmose* vokser ombrotroft. Det er vestlig trekk. I nordøst inngår fattigmyr i kanten. Her vokser *svartor*, den vokser også i skogen øst for myra. *Svartor* i laggen fins ofte på Østlandet, men er sjeldent i Trøndelag. Det fins ingen kjent trøndelagslokalitet hvor innslaget av *svartor* er så stort som ved Leiråmyra.

D. Konklusjon

Eksentriske høgmyrer fins i Norge bare på Østlandet og i Trøndelag. Leiråmyra med sin typisk eksentriske form og med innslaget av *svartor* i kanten, synes å være den mest verneværdige høgmyr i denne del av landet, også fordi den naturlig sees i sammenheng med svartorforekomstene øst for myra (jfr. Moen 1975). De grøftene som påvirker myra i kantene må da legges igjen. Et kombinert myr/skog reservat er stiplet på figur 3.

2. SVARTOR VED LEIRÅMYRA

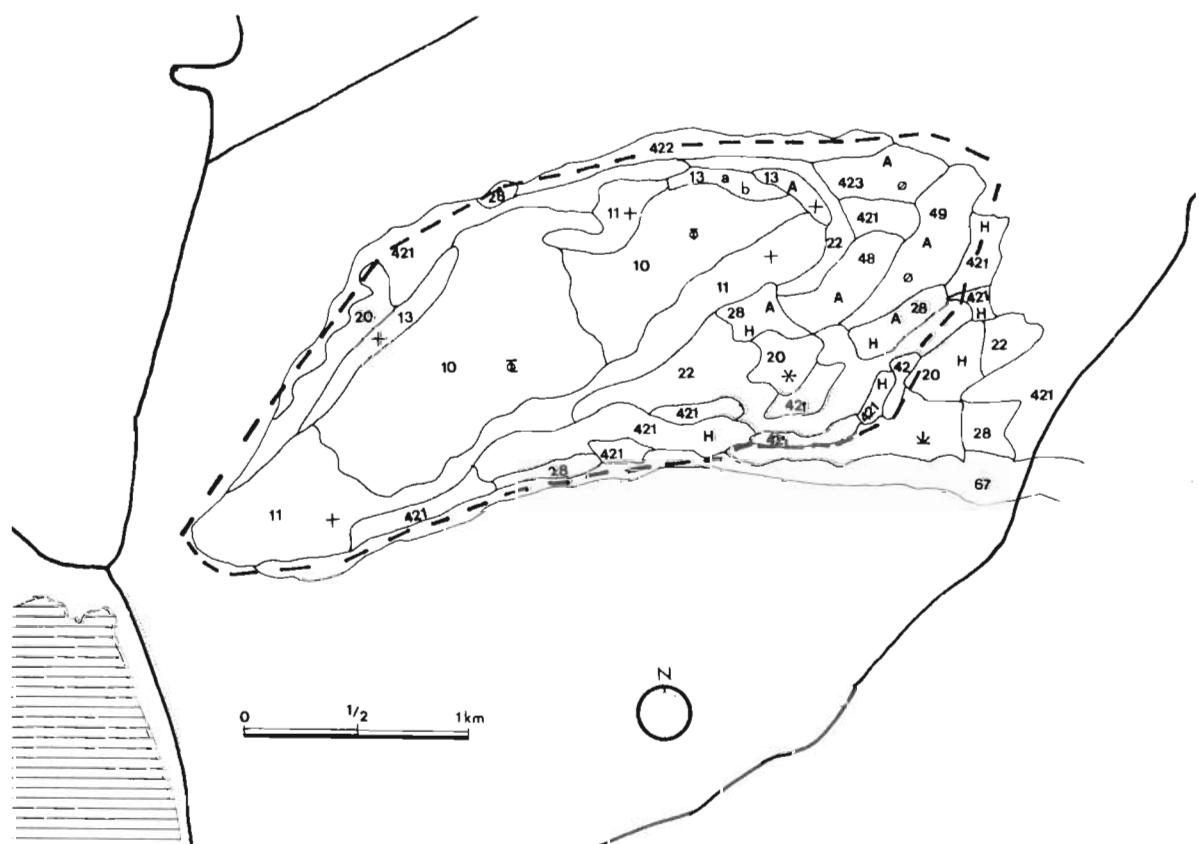
Kbl. 1923 IV Grong

UTM: UM 74, 29.

A. Undersøkelser

Asbjørn Gravås (1970) har tatt hovedoppgave ved Norges landbrukshogskole på svartorforekomstene i Nord-Trøndelag, han har også behandlet forekomstene ved Leiråmyra. Jeg gjorde registreringer her 18. og 19.6.1973 og 30.6. og 1.7. 1974.

Figur 2 og 3.

Figur 2. (øverst) Flybilde (utsnitt av 3401, K 5. NGO) som viser Leiråmyra med nærmeste omgivelser. Tilnærmet samme areal og målestokk som figur 3. Tillatt offentliggjort av Norges Geografiske Oppmåling.

Fig. 3. (Motstående side, nederst.)

Vegetasjonskart over Leiråmyra og de nærmeste skogsområdene. Stiplet linje viser foreslått verneområde. Vegetasjonsenhetene har fått nummer og symbol etter det system som benyttes ved vegetasjonskartlegging i Trøndelagsområdet (jfr. Moen, Bretten og Kjelvik 1976).

Symboler.

∅ :	tuve- og mattedominert myr		
∅ :	tuve, matte og løsbunn dekker alle mer enn 20% av enhetens areal		
+	furu	a :	grankratt
*	gran	b :	bjørkekratt
A :	svartor	H :	hogstflate
Ø :	gråor	▲ :	setervoll

Enheter.

10. Åpen nedbørsmyr. 11. Skogbevokst nedbørsmyr.

Feltsjiktet dominert av lyngarter, bunnsjiktet av torvmoser, husmoser og lav. Svært få urter og halvgras.

13. Skog/krattbevokst fattigmyr.

Duskull og noen næringskrevende starrarter i tillegg til artene på nedbørsmyr. Bunnsjiktet dominert av torvmoser.

20. Røsslyng-fuktfuruskog.

Glissen furuskog. Feltsjiktet dominert av røsslyng, krekling og blokkebær. Molte og torvull er vanlige arter.

22. Blåbær-fuktgranskog.

Tett granskog. Blåbær dominerer i feltsjiktet og molte, skogsnelle og trådsiv er vanlige arter.

28. Rik fuktgranskog.

Tett granskog. Artsrik type der feltsjiktet er dominert av urter, bl.a. myrhatt, sumphaukeskjegg, flekkmarihand, bekkekarse, gulldusk, sneller og mjødurt.

42. Blåbær/bregnegranskog.

421. Blåbærgranskog.

Tett granskog. Blåbær dominerer i feltsjiktet. Husmoser i bunnsjiktet.

422. Småbregnegranskog.

Tett granskog. Hengeving, fugletelg og sauetelg er vanlige og ofte dominerende sammen med blåbær.

423. Storbregnegranskog.

Tett granskog. Feltsjiktet er dominert av bregnere, der skogburkne og broddtelg er vanlig i tillegg til artene for enhet 422.

48. Gras/urterik granskog.

Tett granskog. Artsrik type der gras og urter dominerer i et tett feltsjikt.

49. Høgstaudegranskog.

Tett granskog. Høgvokste urter dominerer i ett tett feltsjikt.

67. Gråor-heggeskog.

Tett oreskog. Frodig og tett feltsjikt der bl.a. kvitveis, springfrø, mjødurt, vendelrot, strutseving og skogstjerneblom er vanlige arter.

Tabell II. Forekomst av de viktigste artene i de skogstypene i Lerådalen hvor svartor inngår.
Vegetasjonsjonsenhetenes nummer er angitt i parentes.

uten symbol : arten mangler eller forekommer meget spredt
 _____ : arten er vanlig
 _____ : arten er ofte dominant

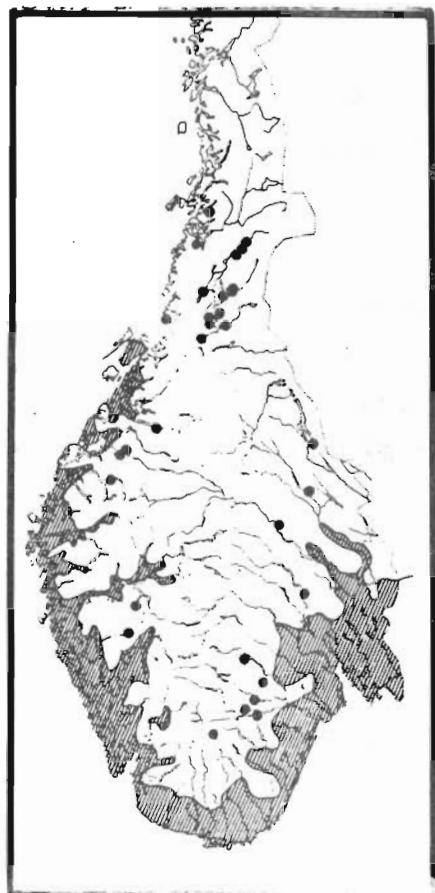
		Myrkant (13)	Urterik granskog (28,48,49)	Storbregne- granskog 423
Svartor	- <i>Alnus glutinosa</i>	_____	_____	_____
Gråor	- <i>A. incana</i>	_____	_____	_____
Vanlig bjørk	- <i>Betula pubescens</i>	_____	_____	_____
Gran	- <i>Picea abies</i>	_____	_____	_____
Blåbær	- <i>Vaccinium myrtillus</i>	_____	_____	_____
Maiblom	- <i>Maianthemum bifolium</i>	_____	_____	_____
Skogstjerne	- <i>Trientalis europaea</i>	_____	_____	_____
Kvitlyng	- <i>Andromeda polifolia</i>	_____	_____	_____
Røsslyng	- <i>Calluna vulgaris</i>	_____	_____	_____
Tranebær	- <i>Oxycoccus quadripetalus</i>	_____	_____	_____
Furu	- <i>Pinus sylvestris</i>	_____	_____	_____
Blokkeber	- <i>Vaccinium uliginosum</i>	_____	_____	_____
Bukkeblad	- <i>Menyanthes trifoliata</i>	_____	_____	_____
Strengstarr	- <i>Carex chordorrhiza</i>	_____	_____	_____
Torvull	- <i>Eriophorum vaginatum</i>	_____	_____	_____
Blåtopp	- <i>Molinia caerulea</i>	_____	_____	_____
Krekling	- <i>Empetrum</i> sp.	_____	_____	_____
Tytteber	- <i>Vaccinium vitis-idaea</i>	_____	_____	_____
Skrubber	- <i>Cornus suecica</i>	_____	_____	_____
Småtvæblad	- <i>Listera cordata</i>	_____	_____	_____
Tepperot	- <i>Potentilla erecta</i>	_____	_____	_____
Hegg	- <i>Prunus padus</i>	_____	_____	_____
Trollhegg	- <i>Rhamnus frangula</i>	_____	_____	_____
Trolibær	- <i>Actaea spicata</i>	_____	_____	_____
Soleihov	- <i>Caltha palustris</i>	_____	_____	_____
Kvitbladtistel	- <i>Cirsium heterophyllum</i>	_____	_____	_____
Myrhatt	- <i>Comarum palustre</i>	_____	_____	_____
Koralerot	- <i>Corallorhiza trifida</i>	_____	_____	_____
Sumphaugeskjegg	- <i>Crepis paludosa</i>	_____	_____	_____
Flekkmarihand	- <i>Dactylorhiza maculata</i>	_____	_____	_____
Engsmelle	- <i>Equisetum pratense</i>	_____	_____	_____
Kvitmaure	- <i>G. boreale</i>	_____	_____	_____
Sumpmaure	- <i>G. uliginosum</i>	_____	_____	_____
Gulldusk	- <i>Lysimachia thyrsiflora</i>	_____	_____	_____
Perlevintergrønn	- <i>Pyrola minor</i>	_____	_____	_____
Teiebær	- <i>Rubus saxatilis</i>	_____	_____	_____
Myrfiol	- <i>Viola palustris</i>	_____	_____	_____
Kornstarr	- <i>Carex panicea</i>	_____	_____	_____
Smyle	- <i>Deschampsia flexuosa</i>	_____	_____	_____
Rogn	- <i>Sorbus aucuparia</i>	_____	_____	_____
Bekkekarse	- <i>Cardamine amara</i>	_____	_____	_____
Skogsnelle	- <i>Equisetum sylvaticum</i>	_____	_____	_____
Mjødturt	- <i>Filipendula ulmaria</i>	_____	_____	_____
Enghumleblom	- <i>Geum rivale</i>	_____	_____	_____
Fugletelg	- <i>Gymnocarpium dryopteris</i>	_____	_____	_____
Lusegras	- <i>Lycopodium selago</i>	_____	_____	_____
Firblad	- <i>Paris quadrifolia</i>	_____	_____	_____
Engsoleie	- <i>Ranunculus acris</i>	_____	_____	_____
Bringeber	- <i>Rubus idaeus</i>	_____	_____	_____
Hengeving	- <i>Thelypteris phlegopteris</i>	_____	_____	_____
Venderøt	- <i>Valeriana sambucifolia</i>	_____	_____	_____
Sølvbunke	- <i>Deschampsia caespitosa</i>	_____	_____	_____
Myskegras	- <i>Milium effusum</i>	_____	_____	_____
Skogburkne	- <i>Athyrium filix-femina</i>	_____	_____	_____
Vanlig maigull	- <i>Chrysosplenium alternifolium</i>	_____	_____	_____
Trollurt	- <i>Circaea alpina</i>	_____	_____	_____
Sauetelg	- <i>Dryopteris assimilis</i>	_____	_____	_____
Broddtelg	- <i>D. carthusiana</i>	_____	_____	_____
Gaukesyre	- <i>Oxalis acetocella</i>	_____	_____	_____
Skogstjernebom	- <i>Stellaria nemorum</i>	_____	_____	_____
Stornesle	- <i>Urtica dioica</i>	_____	_____	_____
Fjellfiol	- <i>Viola biflora</i>	_____	_____	_____

B. Områdebeskrivelse

Svartor inngår i granskogen rundt den østligste delen av Leiråmyra. Hovedforekomstene fins i skogen mellom Leiråmyra og setervollen ved Leiråa, avgrenset nordover av Dravlanhaugen og Dravlanbekken. Området er dominert av tett, storvokst granskog med innslag av *svartor*, *gråor* og *bjørk*. På et par snauflater er *svartora* satt igjen. Det er mange grunne grøfter i området, alle fra før siste verdenskrig. Flere av grøftene har grodd delvis igjen.

C. Vegetasjon og flora

Svartor vokser i Leirådalen både på myr og fastmark. På myr finner vi den i laggen nordøst på Leiråmyra, jfr. vegetasjonsenhet 13, figur 3. Som tidligere nevnt er dette et østlig trekk som er sjeldent i Trøndelag.

Figur 4. Utbredelse av svartor i Norge. (etter Gjærevoll 1973. Komplettert.)

På fastmarka inngår svartor i dag i flere granskogstyper. Vegetasjonen ved grøftene er mer sumppreget enn området forøvrig. Dette gir en mosaikk av flere vegetasjonstyper som går gradvis over i hverandre. På vegetasjonskartet på figur 3 er den dominerende typen angitt. Tabell II gir en oversikt over artene som forekommer sammen med svartor. Vegetasjonsenheterne 28, 48 og 49 er her slått sammen, da artsinventaret stort sett er det samme, det er dominansforholdene som skiller. Dette har nok sammenheng med at området er grøftet, det ligger nært å anta at hele området opprinnelig har vært vesentlig mer sumppreget enn i dag. På Østlandet er sumpskoger med svartor vanlig. Av de arter som Kielland-Lund (1973) nevner som karakteristiske for svartorsumpskogen fins *trollhegg*, *skogburkne*, *soleihov*, *bekkekarse*, *broddtelg*, *mjødurt* og *gulldusk* i Leirådalen.

Floristisk er det *svartora* som er mest interessant, den befinner seg her på grensen av sitt utbredelsesområde (jfr. fig. 4). Velutviklede eksemplar opp til 18-20 m er vanlig, de eldste er som regel tørre i toppen. I den tette granskogen er det dårlig med foryngelse, men på åpnere partier og på snauflatene kommer foryngelsen villig.

En variant av sauettelg, *Dryopteris assimilis* var. *willeana* ble funnet her. Den er også kjent fra Finsås (jfr. s. 34).

D. Konklusjon

Dette er den største svartorlokaliteten i Nord-Trøndelag (Gravås 1970). Den bør søkes bevart for å ta vare på et varmekjært element som er sjeldent i Trøndelag. Grenseforslag for et verneområde som omfatter svartorforekomstene og Leiråmyra er stiplet på figur 4.

3. MYRKONGLE VED JØRSTADELVA

Kbl. 1723 II Snåsavatnet og 1823 III Snåsa
UTM:UM 63, 21-22, 64, 21 og 65, 21.

A. Undersøkelser, materiale

Myrkongle ble første gang funnet i Krogstangevja sør for Jørstadelva av daværende forsøksleder Ola Børset i 1941. Professor Olav Gjærevoll besøkte området i 1948 og fant da arten i Mortensholmevja (Gjærevoll 1949). Jeg oppsøkte området 2.-3.7. og 29.8.1974.

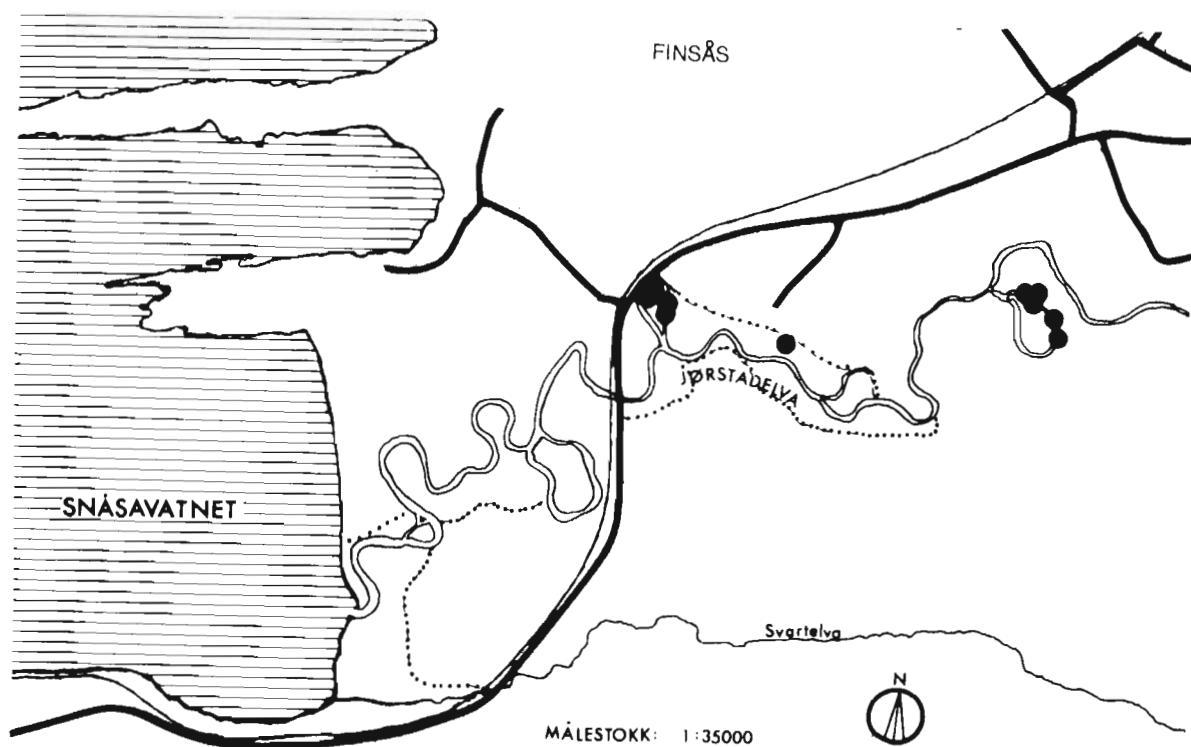
B. Områdebeskrivelse

Fra Jørstad og vestover mot utløpet i Snåsavatnet går Jørstadelva i mange kroker og svinger. Flere steder har den laget såkalte kroksjøer som har mistet forbindelsen med hovedløpet. Langs elva er det de fleste steder velutviklet gråorskog som går over i granskog når en kommer lenger bort fra elva.

Både Mortensholmevja og Krogstangevja er kroksjøer hvor det har vært en viss gjenvoksning. Krogstangevja ligger på sør-sida av elva, rett sør for Jørstad, og er den østligste av de to kroksjøene hvor *myrkongle* vokser (jfr. fig. 5). Den andre, Mortensholmevja, ligger på nordsida av elva, øst for Telnes, mellom elva og riksveien. Avstanden mellom disse to er ca. 2 km. I den nordlige enden av Krogstangevja går det ei grøft som munner ut i elva.

C. Vegetasjon og flora

I Krogstangevja er *myrkongle* vanligst i den nord-østlige delen av kroksjøen. Her er gjenvoksingen kommet så langt at det er myr med mykmattevegetasjon som dominerer. Etter en tørr sommer var det mulig å gå her i juli 1974. *Myrkongle* er spredt over hele den nordøstlige delen og er dominerende art på flekker opp til ca. 2 m^2 . Den står i svært fuktig samfunn dominert av *bukkeblad*, *myrhatt*, *flaskestarr*, *gulldusk* og *elvesnelle*. *Strengstarr*, *dystarr*, *gråstarr* og *myrmaure* er også vanlige arter. *Kantnøkkerose* står på særlig fuktige steder og på mindre områder med åpent vann. Den vestlige delen av denne kroksjøen er åpent vann hvor det vokser mye *kantnøkkerose*. Her er det et bredt kantsamfunn dominert av *bukkeblad*, *flaskestarr*, *elvesnelle* og *gulldusk*.

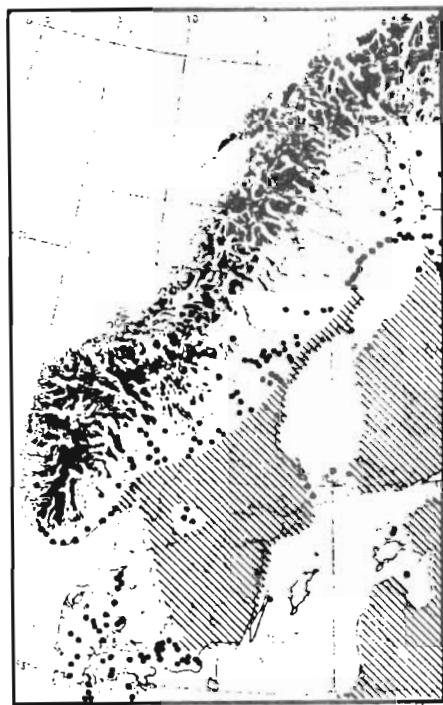

Figur 5. Jørstadelva med omgivelser. Veg og jernbane er inntegnet. Prikket linje viser foreslått verneområde for gråorskog.

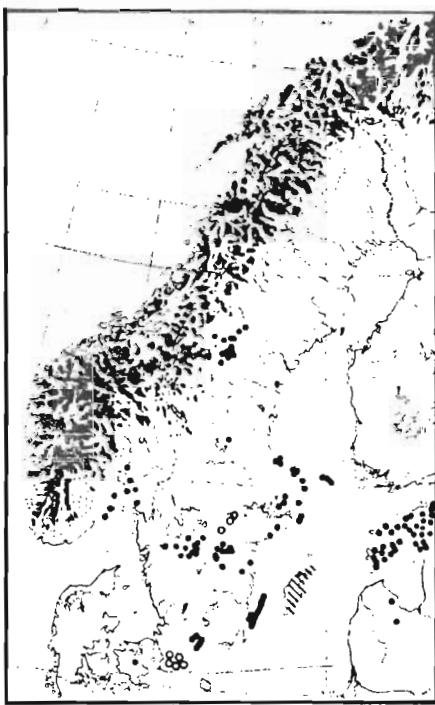
●: forekomst av myrkongle.

I Mortensholmevja var det ikke mulig å gå, og en sterk gjenvoksing gjorde en fullstendig oversikt vanskelig. En undersøkelse langs kantene resulterte i flere myrkonglelokaliteter (jfr. fig. 5). Gjenvoksinga er her dominert av de samme artene som i Krogstangevja, med tillegg av *skogsivaks*, *stolpestarr* og *sennegras*. Her er det bare ett mindre parti med åpent vann, også her med mye *kantnøkkerose*. Mot fastmarka er det smale soner med sterkt kulturpåvirket gråorskog.

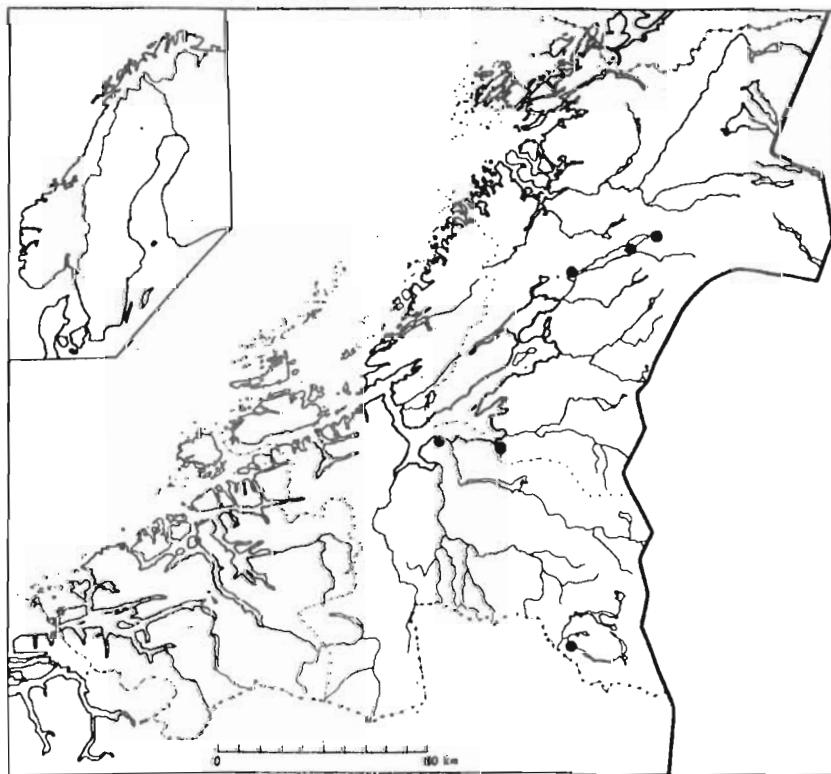
En tredje myrkonglelokalitet ble funnet i 1974, i ei skogsgrøft nord for elva. Myrkongle står her i grøfta sammen med *bekkeblom*, *bekkekarse*, *myrhatt* og *spriketorvmose*. Området rundt er bregnegranskog.

Figur 6. Utbredelse av myrkongle (etter Hultén 1971)

Figur 7. Utbredelse av flueblomst. (etter Hultén 1971)

Figur 8. Utbredelse av huldreblom i Trøndelag (etter Gjærevoll 1957. Komplettert)

D. Konklusjon

Disse tre lokalitetene er de eneste kjente for myrkongle i Trøndelag. Arten er ellers vanlig på Østlandet nord til Elverum og Fåberg (jfr. fig. 6). Myrkonglelokalitetene må alene gis høg verneverdi og kan dessuten sees i sammenheng med velutviklet og typisk gråorskog.

4. ORESKOG VED JØRSTADELVA

Kbl. 1723 II Snåsavatnet
UTM:UM 60-64, 20-22.

A. Materiale, undersøkelser

I 1973 og 1974 ble det ved kurs i skogsøkologi ved Universitetet i Trondheim tatt analyser i oreskogen ved Jørstadelva. Jeg var med på begge disse kurs og har benyttet analysematerialet i arbeidet med denne rapporten. Dessuten oppsøkte jeg området 2.-3.7. og 12. og 29.8.1974.

B. Områdebeskrivelse

Denne omtalen omfatter oreskogen ved Jørstadelva fra dyrkamarka ved Jørstad og vestover mot utløpet i Snåsavatnet. Mine undersøkelser er vesentlig gjort på nordsida av elva i området mellom Mortensholmevja og dyrkamarka ved Jørstad. Her er det et belte med gråorskog langs elva.

C. Vegetasjon og flora

Gråorskogen her har spredte innslag av hegg og rogn. Felt-sjiktet er svært frodig og er dominert av høgvokste arter som *tyrihjelm*, *mjødurt*, *bringebær*, *skogstjerneblom*, *sølvbunke* og *vendelrot*. *Kvitveis*, *springfrø*, *enghumleblom*, *gaukesyre* og *firblad* er også vanlig. Enkelte områder er helt dominert av *strutseving*.

Langs elva fins østlige arter som *langstarr* og *mandelpil*.

Her vokser også *mannahøstgras*, *gulldusk*, *åkermynte* og *gul frøstjerne*. Giftplanten *selsnøpe* som har en lokalitet fra området, er sjeldent i Trøndelag (Gjærevoll 1949).

Langs Svartelva, på en strekning på 6-700 m før utløpet i Snåsavatnet, er det et betydelig innslag av svartor i skogen som ellers består av gran, bjørk og gråor. Her er det et tett busksjikt, vesentlig av svartor. Dette er en *upåvirket svartorlokalitet*, og gis derfor verneverdi.

D. Konklusjon, verneforslag

Dette er en typisk og velutviklet oreskog, slik som den fins langs elver i Trøndelag. Det er en type som det bør tas vare på, og området ved Jørstadelva synes å være godt egnet for vern. Her fins også floristisk interessante arter, i første rekke myrkongle. Området synes dessuten å være et viktig vinterbeiteområde for elg, og har dermed betydning for elgstammen i distriktet. I verneplan for vassdrag, Stortingsproposisjon nr. 4, 1972-73, er Snåsavatnet med tilførende elver oppført med 10 års vern.

Et verneområde med oreskog er antydet med prikket linje på figur 5, i tillegg foreslås myrkonglelokalitetene vernet. Det er særlig gråorskogen mellom Mortensholmevja og Jørstad, kroksjøene med myrkongle og svartorforekomsten langs Svartelva som bør sikres mot tekniske inngrep. Verneform og utstrekning på vernet areal må ellers tilpasses andre interesser bl.a. viltstellinteressene for vern av viktige vinterbeiteområder for elg.

5. FINSÅSSKOGEN

Kbl. 1723 II Snåsavatnet og 1823 III Snåsa.

UTM:UM 63-65, 23-24.

A. Materiale, undersøkelser

Trøndelagsavdelingen av Norsk botanisk forening botaniserte her i 1942 (Ove Arbo Høeg 1943). Hagebrukslærer Knut Bjørnå har utarbeidet artsliste for området, den er trykt i Melding fra Finsås Småbruksskole for 1945-46. Professor Olav Gjærevoll (1951, 1955, 1956, 1957, 1959) har besøkt Finsås flere ganger. Dessuten bygger omtalen på kjennskap til området som jeg har fra den tid jeg bodde på Finsås, og fra senere års besøk. I forbindelse med denne rapporten var jeg på Finsås 15.-17.6.1973 og 11.8.1974.

B. Områdebeskrivelse

Med Finsåsskogen menes her utmarka til Finsås Skogbrukskole. Området er på ca. 2500 da og ligger på en ås sør for Snåsavatnet ca. 1 km nordvest for Jørstad stasjon. Snåsavatnet ligger på 23 m o.h., og åsens høyeste punkt er 115 m o.h. Langs åsen går det flere parallelle mindre bergrygger som danner smådaler med to-tre meter høye dalsider. Dette er særlig markert på åsens høyeste del, nord og vest for skolens bygninger. Mot Jørstad i sør, og mot Snåsavatnet i nord gir de langsgående bergryggene åsen et trappeformet tverrsnitt.

Berggrunnen består i sin helhet av Snåsakalkstein, som er en hard, blå-grå krystallinsk kalkstein (Carstens, 1956). Den forvitrer lett, og gir grunnlag for en variert vegetasjon med stor artsrikdom.

C. Vegetasjon og flora

Hele åsen er dekket av barskog. På de tørre bergryggene er det furuskog, ellers er det *gran* som dominerer. Mange felter er berørt av flatehogst og befinner seg på ulike suksesjonstrinn mot hogstmoden skog, helt fra nye snaufelt til de eldste som ble plantet for over 30 år siden.

Blåbærbregnegranskog dekker store områder i Finsåsskogen.

Det meste er blåbærdominert med innslag av tyttebær. På friskere grunn kommer småbregnene inn, de vil ofte opptre i mosaikk med den rene blåbærtypen. Storbregneutforminger fins også, karakterisert av *skogburkne*, *broddtelg* og spredte urter som f.eks. *sumphaukeskjegg* og *mjødurt*.

Der hvor formoldinga er god nok, fins en rik utforming av lågurtgranskogen. Den er karakterisert av arter som *teiebær*, *markjordbær*, *hengeaks*, *liljekonvall*, *trollbær*, *skogfiol* og *skogstorkenebb*. Her kommer det også inn en rekke varmekjære og til dels krevende arter som ikke er vanlige i Trøndelag: *blåveis*, *vårerteknapp*, *krossved*, *trollhegg*, *tysbast*, *kalktelg* og *kranskonvall*.

Artene som her er nevnt for lågurtgranskogen fins også i mosaikk med den fattigere blåbærgranskogen når kalkberget når så høgt at plantene kan dra nytte av den rike berggrunnen.

I fuktig, urterik granskog, ofte med innslag av gråor, fins de største forekomstene av *marisko* (fruesko) i Finsåsskogen. Her står den sammen med *kvitveis*, *stortveblad*, *flekk-marihand* og mange av de artene som er nevnt for lågurtskogen.

På de tørre ryggene i Finsåsskogen er det *furua* som dominerer i tresjiktet. Her er humuslaget svært tynt, og ligger ofte som tynne flak direkte på berget. I denne typen er lav ofte dominerende i bunnsjiktet. I feltsjiktet er lyngarter som *røssllyng*, *krekling* og *tyttebær* vanlige. Sammen med furua gir de et surt humuslag og grunnlag for den vegetasjon som er vanlig i tørre furuskoger. Her kommer det i tillegg en rekke kalkkrevende arter som trenger gjennom humusen med røttene og drar nytte av kalken. I kalkfuruskogen på Finsås er *blåveis*, *kalktelg*, *raudflangre*, *liljekonvall*, *fingerstarr*, *fuglestarr*, *bitter blåfjær*, *vårerteknapp*, *kattefot* og *teiebær* vanlige og typiske arter. I denne typen er det også at *flueblomsten* står, som på Snåsakalken har ett av sine tre utbredelsesområder i Norge (jfr. fig. 7). Der berget stikker opp i dagen, står det ofte små-bregner som *grønnburkne*, *svartburkne* og den i Trøndelag sjeldne *murburkne*.

Avg andre skogstyper i Finsåsskogen kan nevnes gråorskog, den dekker bare mindre areal. Feltsjiktet er her frodig og

variert. I våraspektet er *kvitveis*, *gullstjerne* og *mai-gull* vanlige. Kystplanten *myske* har den ene av sine to lokaliteter på Finsås i oreskog, den andre i et renbestand av osp. Oreskogen domineres senere på sommeren av *høge*, *frodige* arter som f.eks. *tyrihjelm*, *mjødurt*, *enghumleblom* og *bringebær*.

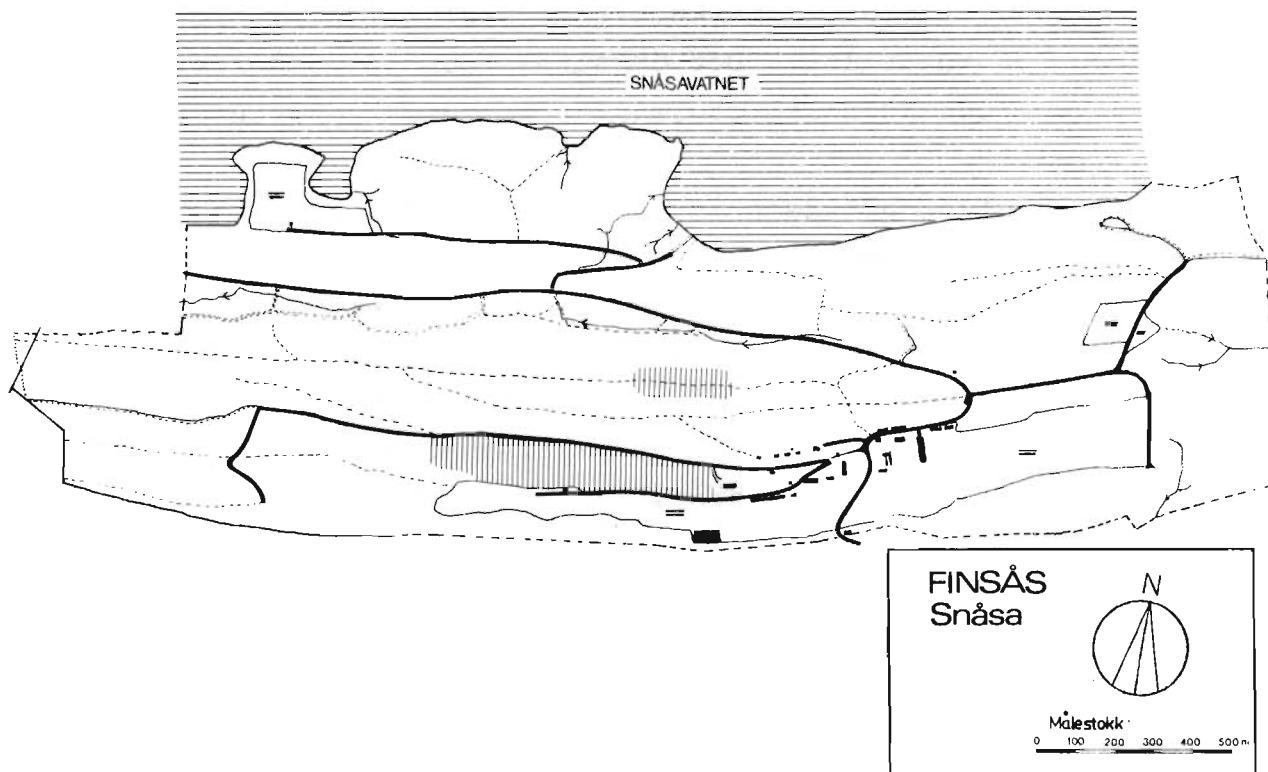
Av edellauvskogselementer må nevnes *svartor* som finnes spredt flere steder i området, men ikke lenger i noe skikkelig opprinnelig bestand.

I tilknytning til de sørvendte bergene rundt skoleanlegget fins en del varmekjære arter som har sin nordgrense i Trøndelag. *Bakkemynte* har nordgrense i Foldereid. *Filtkongslys*, *kvittbergknapp* og *trefingersildre* har nordgrense i Snåsa. Av andre varmekjære arter kan nevnes *bergskrinneblom*, *vårskrinneblom*, *kransmynte*, *lerkespore*, *stankstorkenebb*, *kratthumleblom* og *bitter bergknapp*. I tilknytning til de varme sørbergene er det en del hasselkratt. Sammen med *hassel* står arter som *skogsvinerot*, *brunrot*, *tårnurt*, *skogsalat* og *krattfiol*. *Blåveis* dominerer ofte i bunnen.

Myr fins nå bare som mindre elementer av rikmyr i Finsåsskogen. De er påvirket av grøfting. Her fins rikmyrartar som *gulstarr*, *breiull*, *engmarihand*, *sveltull* o.a. *Kjevlestarr* og *blodmarihand* er østlige arter som står her. Dessuten har både *marisko* og *flueblomst* lokaliteter på myr.

Orkideen *huldreblom* er en meget sjeldent art i Trøndelag, (jfr. figur 8). Arten lever saprofytisk og blomstrer svært uregelmessig. Derfor har arten svært få sikre lokaliteter. Huldreblom ble første gang funnet på Finsås i 1956 (Gjærevoll 1957). Senere ble den funnet også i 1957 og 58 (Gjærevoll 1959). Sammen med student Geir Flatabø besøkte jeg i 1974 en *huldreblom*lokalitet han hadde registrert gjennom flere år. Denne lå innenfor samme område som de første funnene. Dette tyder på at Finsåsskogen har en av de mer stabile huldreblomlokalitetene i Norge.

Av andre særlig interessante funn fra Finsås nevnes *snaubanaljerot*, som har nordgrense i Snåsa (Bergsåsen). En variant av sauetelg, *Dryopteris assimilis* var. *willeana*, som

Figur 9. Kart over Finsåsskogen. Foreslatté verneområder er skravert

har blank brunsvart midtribbe og bladstilk, er også funnet i Finsåsskogen. Den har hittil tre lokaliteter i Trøndelag.

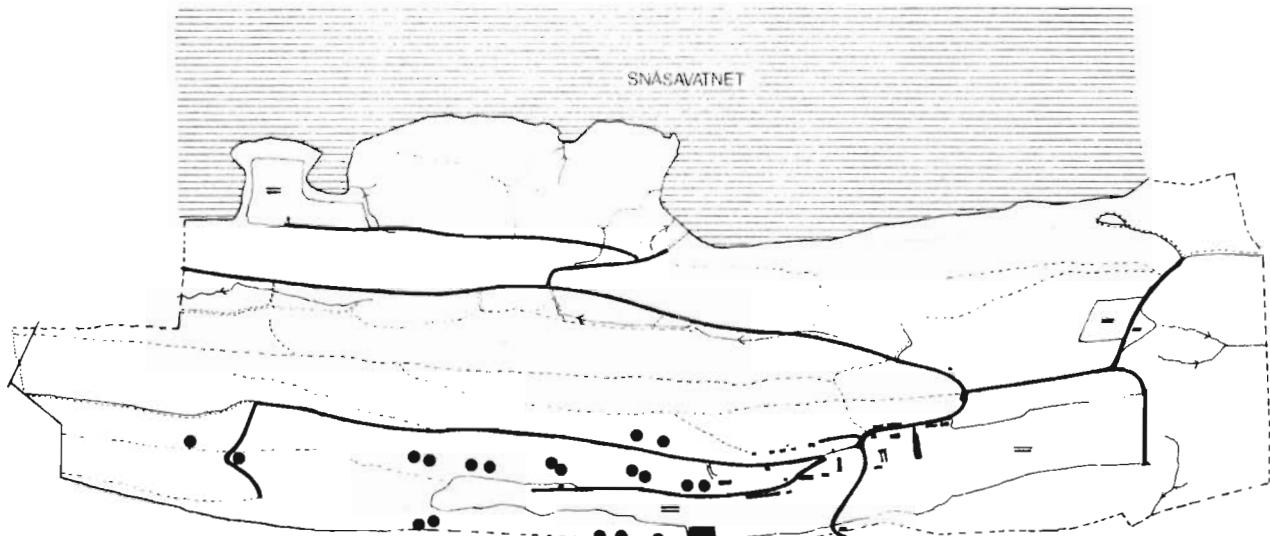
D. Konklusjon, verneforslag

Sett under ett har Finsåsskogen en svært interessant flora. Gjærevoll (1957) omtaler området som "ein av dei aller rikaste plantelokalitetane i Trøndelag". Den store artsrikdommen gir grunnlag for stor variasjon, fra artsfattige, trivielle skogstyper til ekstremrike kalkutforminger med innslag av arter som er meget sjeldne i Trøndelag. Tabell III gir en oversikt over de arter som er registrert innen området. Figurene 10-17 viser kjente lokaliteter for enkelte særlig interessante arter.

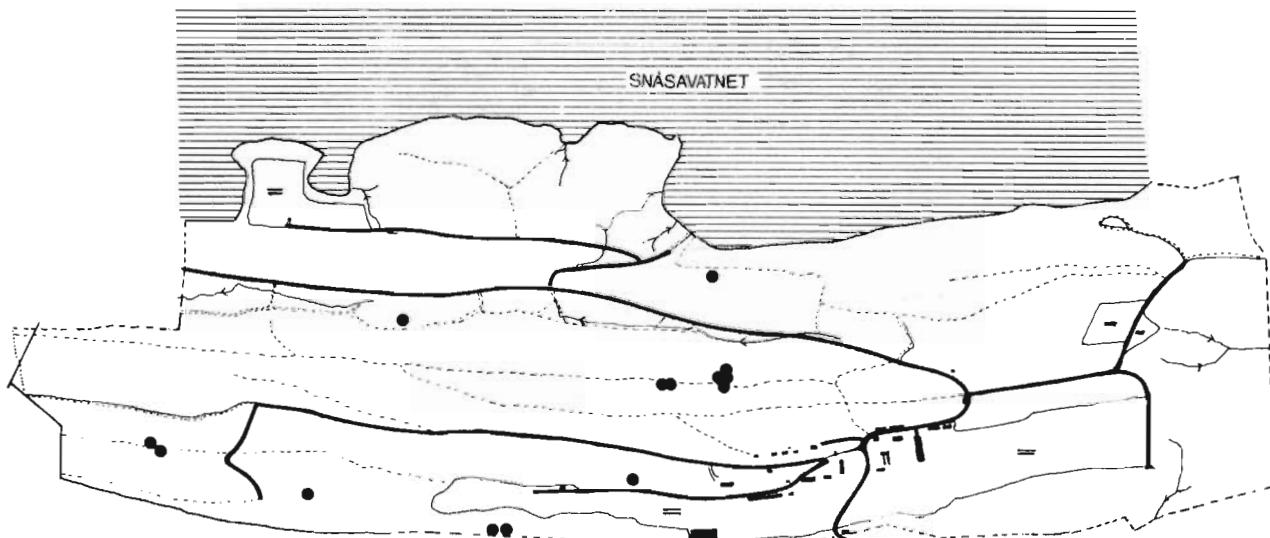
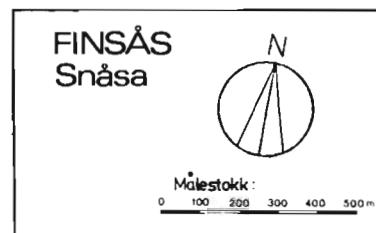
Kalkfuruskog er en meget sjeldent naturtype i Trøndelag. For å ta vare på variasjonsbredden i naturen er det derfor av stor verdi å ta vare på skog av denne type. I Finsåsskogen er området vest for skolen egnet for vern. Det foreslatté område

er skravert på figur 9. Området avgrenses naturlig av Ålnesveien i nord, innmarka i sør, skoleanlegget i øst, og i vest av ei snauflate. Det omfatter for størstedelen kalkfuruskog, dessuten lågurtgranskog og søreksponeerte berg med hasselkratt.

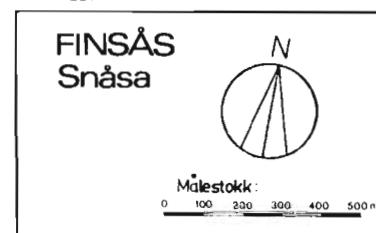
Den sjeldne orkideen *marisko* har sine rikeste lokaliteter i Trøndelag på Bergsåsen og i Finsåsskogen (Gjærevoll 1951). På Bergsåsen er arten blitt sterkt beskattet mens skolen på Finsås har hatt en lokal fredning av den. Det har tidligere vist seg i Finsåsskogen at arten går tilbake etter flatehogst og grøfting. Områdets største marisko-lokalitet bør derfor sikres mot tekniske inngrep, og foreslås vernet. Verneforslaget er skravert på figur 9. Det avgrenses i nord og sør av bergrygger, i øst av en vannledning og i vest av ei snauflate.

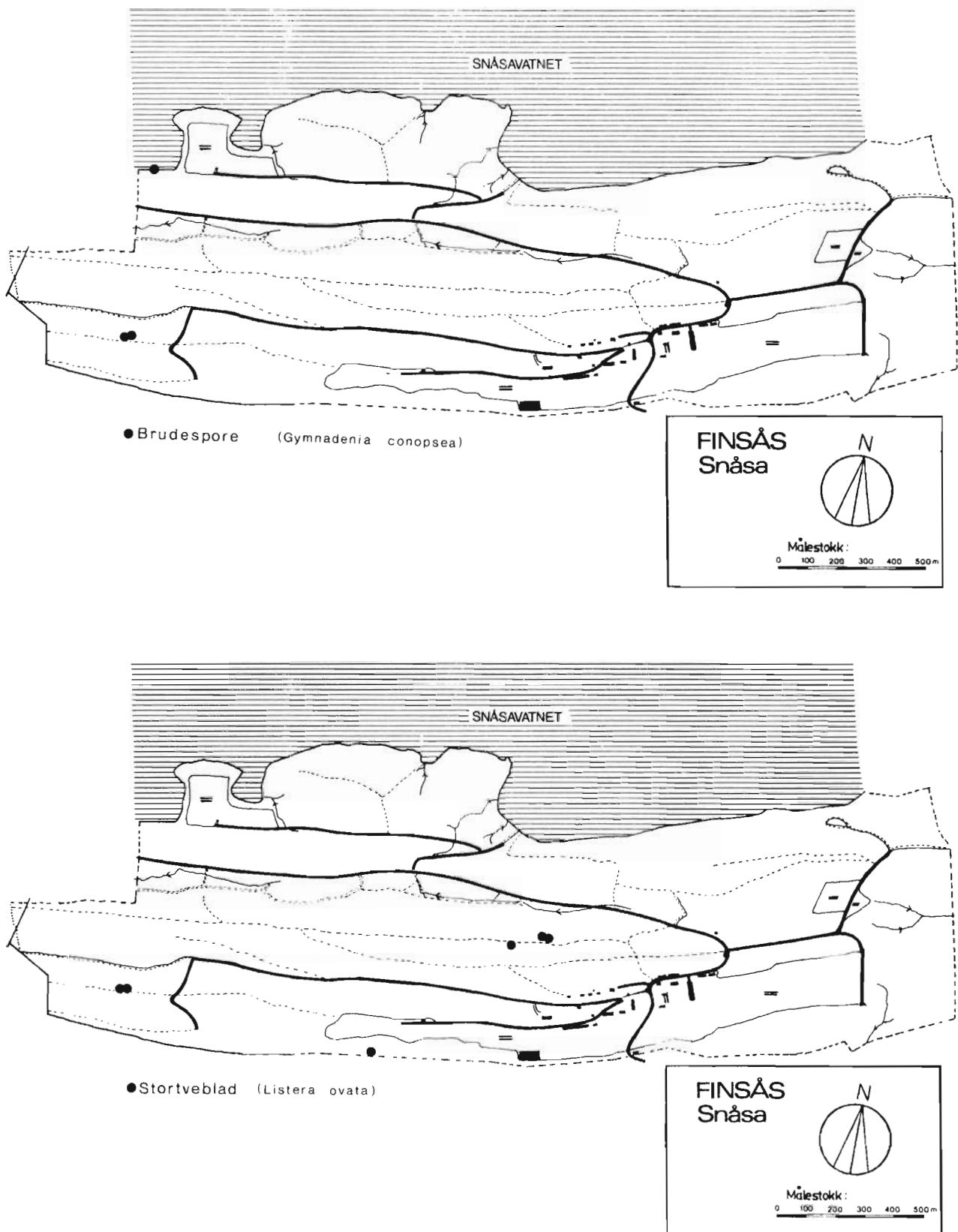
● Flueblomst (Ophrys insectifera)

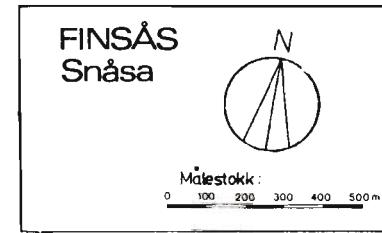
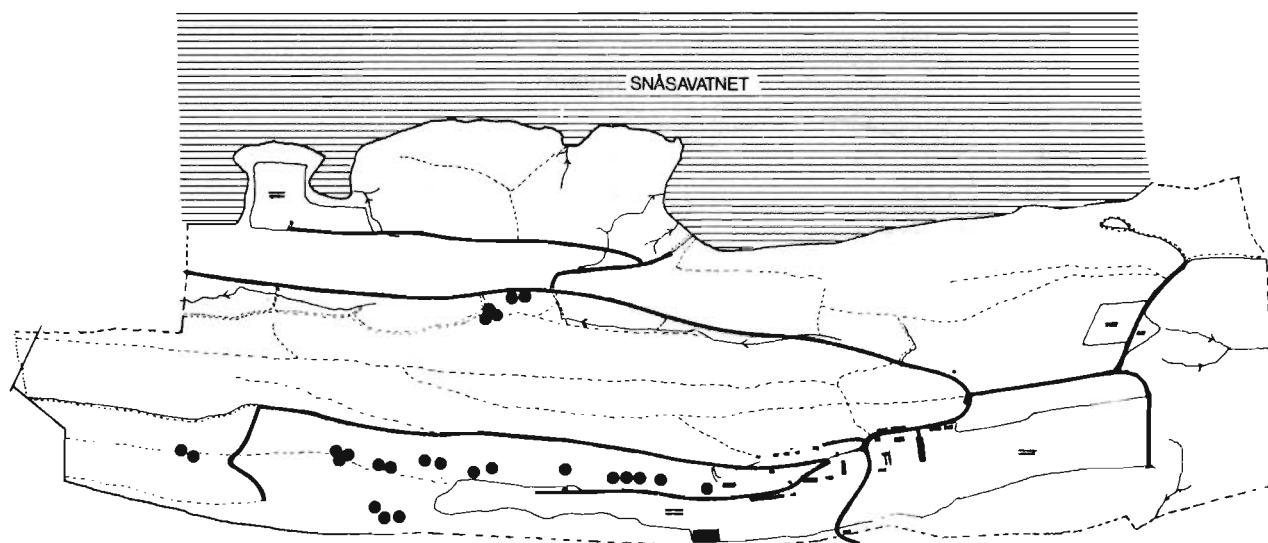
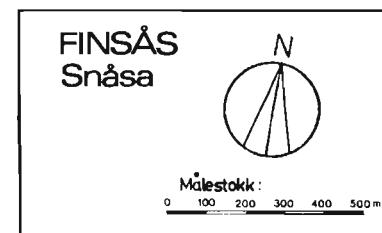
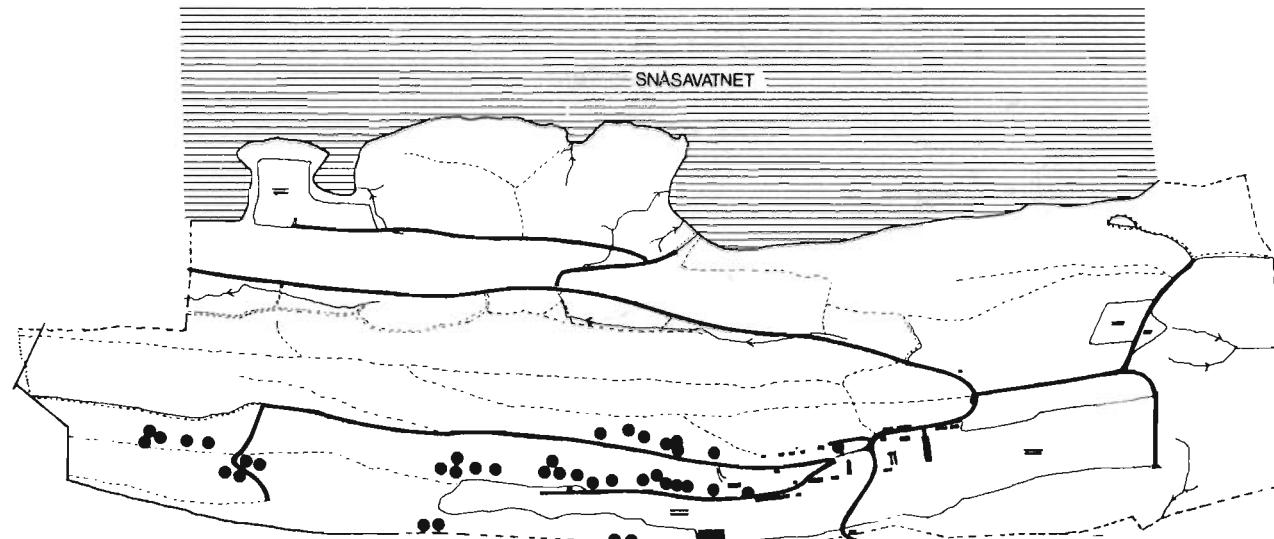
● Marisko (Cypripedium calceolus)

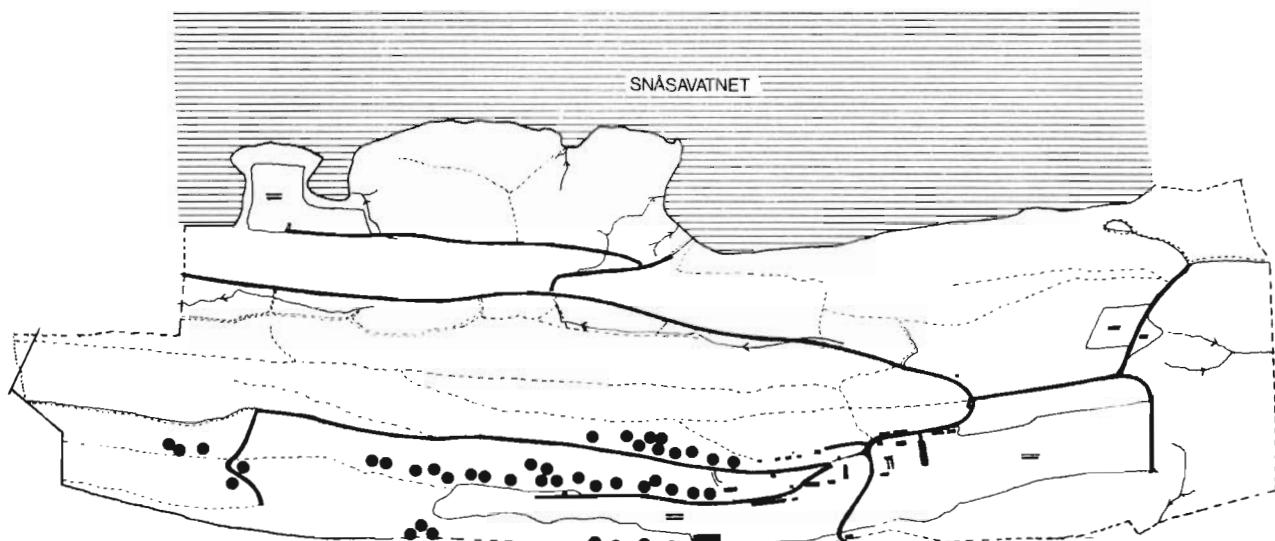
Figur 10 og 11. Kjente lokaliteter for henholdsvis flueblomst og marisko i Finsåsskogen

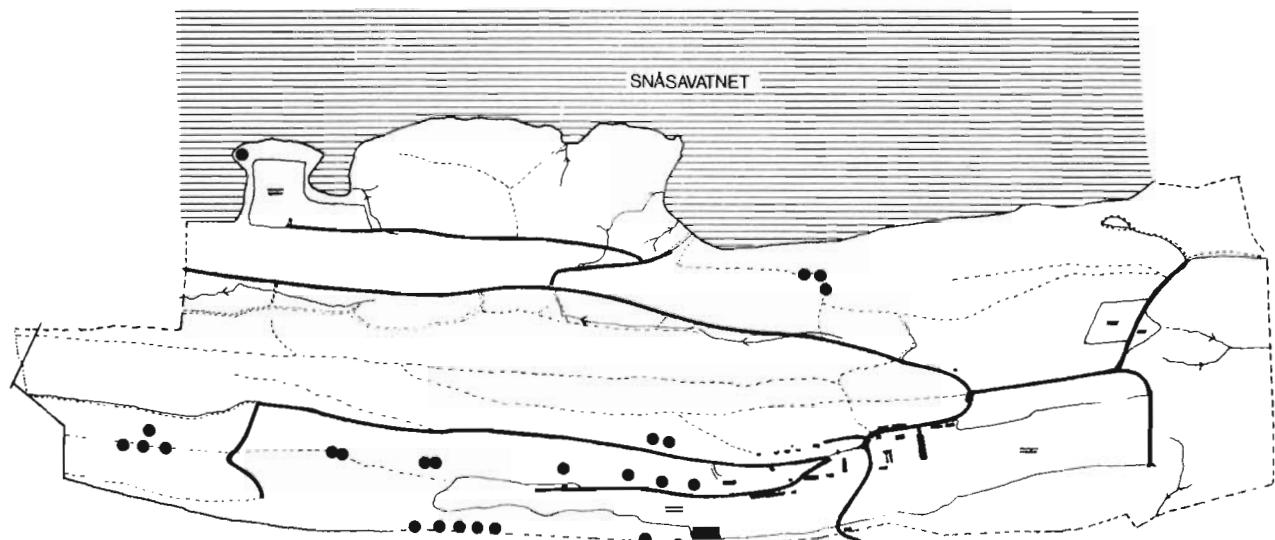
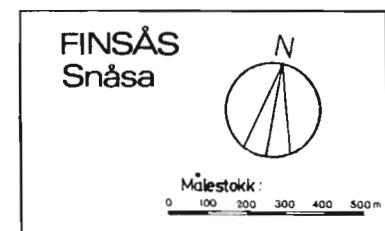
Figur 12 og 13. Kjente lokaliteter for henholdsvis brudespore og stortveblad i Finsåsskogen

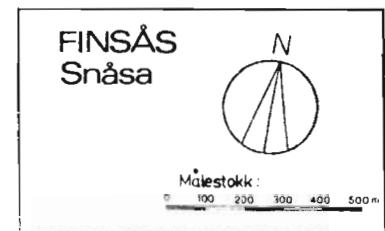
Figur 14 og 15. Kjente lokaliteter for henholdsvis raudflangre og trollhegg i Finsåsskogen

● Kalktelg (Dryopteris robertiana)

● Bitterblåfjør (Polygala amarella)

Figur 16 og 17. Kjente lokaliteter for henholdsvis kalktelg og bitterblåfjør i Finsåsskogen

Tabell III.

Artsliste fra Finsåsskogen, laget på grunnlag av artsliste utarbeidet av Norsk Botanisk Forening, Trøndelagsavdelingen, i 1942, Bjørnå (1947), Gjærevoll (1951 og 1956) og eget materiale.

Trær, busker og lyng.

<i>Alnus glutinosa</i>	Svartor	<i>Chrysanthemum leucanthemum</i>	Prestekrage
<i>A. incana</i>	Gråor	<i>Chrysosplenium alternifolium</i>	Vanlig maigull
<i>Andromeda polifolia</i>	Kvitlyng	<i>Ciraea alpina</i>	Trollurt
<i>Arctostaphylos alpina</i>	Rypebær	<i>Cirsium heterophyllum</i>	Kvitbladtistel
<i>Betula pubescens</i>	Vanlig bjørk	<i>C. palustre</i>	Myrtistel
<i>B. verrucosa</i>	Hengebjørk	<i>Comarum palustre</i>	Myrhatt
<i>Calluna vulgaris</i>	Røsslyng	<i>Convallaria majalis</i>	Liljekonvall
<i>Corylus avellana</i>	Hassel	<i>Corallorrhiza trifida</i>	Korallrot
<i>Daphne mezereum</i>	Tysbast	<i>Cornus suecica</i>	Skrubbær
<i>Empetrum nigrum</i>	Krekling	<i>Corydalis intermedia</i>	Vanlig lerkespore
<i>Juniperus communis</i>	Einer	<i>Crepis paludosa</i>	Sumphaukeskjegg
<i>Myrica gale</i>	Pors	<i>C. tectorum</i>	Takhaukeskjegg
<i>Oxycoccus quadripetalus</i>	Tranebær	<i>Cypripedium calceolus</i>	Marisko
<i>Picea abies</i>	Gran	<i>Cystopteris fragilis</i>	Skjørlok
<i>Pinus sylvestris</i>	Furu	<i>C. montana</i>	Fjell-lok
<i>Populus tremula</i>	Osp	<i>Dactylorhiza cruenta</i>	Blodmarihand
<i>Prunus padus</i>	Hegg	<i>D. incarnata</i>	Engmarihand
<i>Rhamnus frangula</i>	Trollhegg	<i>D. maculata</i>	Flekkmarihand
<i>Salix caprea</i>	Selje	<i>Drosera anglica</i>	Smalsoldogg
<i>S. pentandra</i>	Istervier	<i>D. rotundifolia</i>	Rundsoldogg
<i>Sorbus aucuparia</i>	Rogn	<i>Dryopteris assimilis</i>	Sauetelg
<i>Ulmus glabra</i>	Alm	<i>D. assimilis</i> var. <i>willeiana</i>	Broddteig
<i>Vaccinium myrtillus</i>	Blåbær	<i>D. carthusiana</i>	Ormetelg
<i>V. uliginosum</i>	Blokkebær	<i>D. filix-mas</i>	Krattmjølke
<i>V. vitis-idaea</i>	Tyttebær	<i>Epilobium montanum</i>	Raudflangre
<i>Viburnum opulus</i>	Krossved	<i>Epipactis atrorubens</i>	Buldreblom
		<i>Epipogium aphyllum</i>	Åkersnelle
		<i>Equisetum arvense</i>	Elvesnelle
		<i>E. fluviatile</i>	Skavgras
		<i>E. hyemale</i>	Myrsnelle
		<i>E. palustre</i>	Engsnelle
		<i>E. pratense</i>	Dvergsnelle
		<i>E. scirpooides</i>	Skogsnelle
		<i>E. sylvaticum</i>	Berggull
		<i>Erysimum hieracifolium</i>	Åkervortemelk
		<i>Euphorbia helioscopia</i>	Vanlig øyentrøst
		<i>Euphrasia stricta</i>	Mjødurt
		<i>Filipendula ulmaria</i>	Markjordbær
		<i>Fragaria vesca</i>	Jordrøyk
		<i>Fumaria officinalis</i>	Gullstjerne
		<i>Gagea lutea</i>	Guldå
		<i>Galeopsis speciosa</i>	Kvassdå
		<i>G. tetrahit</i>	Klengjemaure
		<i>Galium aparine</i>	Kvitmaure
		<i>G. boreale</i>	Myske
		<i>G. odoratum</i>	Stormaure
		<i>G. mollugo</i>	Myrmaure
		<i>G. palustre</i>	Sumpmaure
		<i>G. uliginosum</i>	Gulmaure
		<i>G. verum</i>	Bakkesøte
		<i>Gentianella campestris</i>	Stankstorkenebb
		<i>Geranium robertianum</i>	Skogstorkenebb
		<i>G. sylvaticum</i>	Enghumleblom
		<i>Geum rivale</i>	Krathumleblom
		<i>G. urbanum</i>	Korsknapp
		<i>Glechoma hederacea</i>	Skoggråurt
		<i>Gnaphalium sylvaticum</i>	Knerot
		<i>Goodyera repens</i>	Brudespore
		<i>Gymnadenia conopsea</i>	Kalktelg
		<i>Gymnocarpium robertianum</i>	Fugletelg
		<i>G. dryopteris</i>	Blåveis
		<i>Hepatica nobilis</i>	Sibirbjønnkjeks
		<i>Heracleum sibiricum</i>	

Urter.

<i>Achillea millefolium</i>	Ryllik	<i>E. fluvatile</i>	Åkersnelle
<i>A. ptarmica</i>	Nyseryllik	<i>E. hyemale</i>	Elvesnelle
<i>Aconitum septentrionale</i>	Tyrihjelm	<i>E. palustre</i>	Skavgras
<i>Actaea spicata</i>	Trollbær	<i>E. pratense</i>	Myrsnelle
<i>Aegopodium podagraria</i>	Skvallerkål	<i>E. scirpooides</i>	Engsnelle
<i>Ajuga pyramidalis</i>	Jonsokkoll	<i>E. sylvaticum</i>	Dvergsnelle
<i>Anemone nemorosa</i>	Kvitveis	<i>Erysimum hieracifolium</i>	Skogsnelle
<i>Angelica sylvestris</i>	Sløke	<i>Euphorbia helioscopia</i>	Berggull
<i>Antennaria dioica</i>	Kattefot	<i>Euphrasia stricta</i>	Åkervortemelk
<i>Anthyllis vulneraria</i>	Rundskolm	<i>Filipendula ulmaria</i>	Vanlig øyentrøst
<i>Anthriscus sylvestris</i>	Hundekjeks	<i>Fragaria vesca</i>	Mjødurt
<i>Arabidopsis thaliana</i>	Vårskrinneblom	<i>Fumaria officinalis</i>	Markjordbær
<i>Arabis hirsuta</i>	Bergskrinneblom	<i>Gagea lutea</i>	Jordrøyk
<i>Arctium minus</i>	Småborre	<i>Galeopsis speciosa</i>	Gullstjerne
<i>Arenaria serpyllifolia</i>	Sandarve	<i>G. tetrahit</i>	Guldå
<i>Artemisia vulgaris</i>	Burot	<i>Galium aparine</i>	Klengjemaure
<i>Asplenium ruta-muraria</i>	Murburkne	<i>G. boreale</i>	Kvitmaure
<i>A. trichomanes</i>	Svartburkne	<i>G. odoratum</i>	Myske
<i>A. viride</i>	Grønnburkne	<i>G. mollugo</i>	Stormaure
<i>Athyrium filix-femina</i>	Skogburkne	<i>G. palustre</i>	Myrmaure
<i>Barbarea vulgaris</i>	Vinterkarse	<i>G. uliginosum</i>	Sumpmaure
<i>Blechnum spicant</i>	Bjønnkam	<i>G. verum</i>	Gulmaure
<i>Botrychium lunaria</i>	Marinøkkel	<i>Gentianella campestris</i>	Bakkesøte
<i>Brassica rapa</i>	Åkerkål	<i>Geranium robertianum</i>	Stankstorkenebb
<i>Callitricha palustris</i>	Småvasshår	<i>G. sylvaticum</i>	Skogstorkenebb
<i>Caltha palustris</i>	Soleihov	<i>Geum rivale</i>	Enghumleblom
<i>Campanula rotundifolia</i>	Blåklokke	<i>G. urbanum</i>	Krathumleblom
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	Gjetertasker	<i>Glechoma hederacea</i>	Korsknapp
<i>Cardamine amara</i>	Bekkekarse	<i>Gnaphalium sylvaticum</i>	Skoggråurt
<i>C. pratensis</i>	Engkarse	<i>Goodyera repens</i>	Knerot
<i>Carduus crispus</i>	Krusetistel	<i>Gymnadenia conopsea</i>	Brudespore
<i>Carum carvi</i>	Karve	<i>Gymnocarpium robertianum</i>	Kalktelg
<i>Cerastium fontanum</i>	Vanlig arve	<i>G. dryopteris</i>	Fugletelg
<i>Chamaenerion angustifolium</i>	Geitrams	<i>Hepatica nobilis</i>	Blåveis
<i>Chenopodium album</i>	Meldestokkk	<i>Heracleum sibiricum</i>	Sibirbjønnkjeks

Tabell III (forts.)

Hippuris vulgaris	Hesterumpe	Ranunculus acris	Engsoleie
Humulus lupulus	Humle	R. repens	Krypsoleie
Hypericum maculatum	Firkantperikum	R. reptans	Evjesoleie
H. hirsutum	Lodneperikum	Rhinanthus minor	Småengkall
Impatiens noli-tangere	Springfrø	Rubus chamaemorus	Molte
Iris pseudocorus	Sverdlilje	R. idaeus	Bringebær
Isoetes lacustris	Stift brasmegras	R. saxatilis	Teiebær
Lactuca muralis	Skogsalat	Rumex acetocella	Småsyre
Lamium purpureum	Raudtvetann	R. acetosa	Engsyre
Lathyrus pratensis	Gulskolm	R. longifolius	Høymole
L. vernus	Vårerteknapp	Sagina nodosa	Knopparve
Leontodon autumnalis	Følblom	S. procumbens	Tunarve
Linaria vulgaris	Torskemunn	Satureja acinos	Bakkemynte
Linnaea borealis	Linnea	S. vulgaris	Kransmynte
Listera cordata	Småtveblad	Saxifraga aizoides	Gulsildre
L. ovata	Stortveblad	S. cotyledon	Bergfrue
Lobelia dortmanna	Botnegras	S. oppositifolia	Rødsildre
Lotus corniculatus	Tiriltunge	S. tridactylites	Trefingersildre
Lycopodium annotinum	Stri kråkefot	Scutellaria galericulata	Skjoldbærer
L. selago	Lusegras	Scrophularia nodosa	Brunrot
Lysimachia thyrsiflora	Gulldusk	Sedum album	Kvitbergknapp
L. vulgaris	Fredløs	S. annuum	Småbergknapp
Matteuccia struthiopteris	Strutseveng	S. acre	Bitterbergknapp
Matricaria inodora	Balderbrå	Selaginella selaginoides	Dvergjamne
M. matricarioides	Tunbalderbrå	Senecio vulgaris	Åkersvineblom
Maianthemum bifolium	Maiblom	Sinapis arvensis	Åkersennep
Melampyrum sylvaticum	Småmarimjelde	Solidago virgaurea	Gullris
Melandrium album	Kvit jonsokblom	Sonchus arvensis	Åkerdylle
M. rubrum	Rød jonsokblom	Spergula arvensis	Linbendel
Mentha arvensis	Åkermynthe	Stachys palustris	Åkersvinerot
Menyanthes trifoliata	Bukkeblad	S. sylvatica	Skogsvinerot
Moneses uniflora	Olavsstake	Stellaria graminea	Grasstjerneblom
Monotropa hypophea	Snau vaniljerot	S. longifolia	Rustjerneblom
Myosotis arvensis	Åkerninneblom	S. media	Vassarve
Myriophyllum alternifolium	Tusenblad	S. nemorum	Skogstjerneblom
Narthecium ossifragum	Rome	Succisa pratensis	Blåknapp
Ophrys insectifera	Flueblomst	Thalictrum alpinum	Fjellfrøstjerne
Orchis mascula	Vårmarihand	T. flavum	Gul frøstjerne
Orthilia secunda	Nikkevintergrønn	Thelypteris phegopteris	Hengeving
Oxalis acetosella	Gaukesyre	Thlaspi arvense	Pengeurt
Paris quadrifolia	Firblad	Tofieldia pusilla	Bjørnbrodd
Parnassia palustris	Jåblom	Trientalis europaea	Skogstjerne
Pedicularis palustris	Vanlig myrklegg	Trifolium pratense	Rødkløver
Pimpinella saxifraga	Gjeldkarve	T. repens	Kvitkløver
Pinguicula vulgaris	Tettegras	Triglochin palustre	Myrsauløk
Plantago lanceolata	Smalkjempe	Turritis glabra	Tårnurt
P. major	Groblad	Tüssilago farfara	Hestehov
Polemonium caeruleum	Fjellflokk	Urtica dioica	Stornesle
Polygala amarella	Bitterblåfjør	Valeriana sambucifolia	Vendelrot
Polygonatum odoratum	Kantkonvall	Verbascum thapsus	Filtkonglys
P. verticillatum	Kranskonvall	Veronica chamaedrys	Tveskjeggveronika
Polygonum aviculare	Tungras	V. officinalis	Legeveronika
P. viviparum	Harerug	V. scutellata	Veikveronika
Polypodium vulgare	Sisselrot	V. serpyllifolia	Glattveronika
Polystichum lonchitis	Taggbregne	Vicia cracca	Fuglevikke
Potamogeton alpinus	Rusttjønnaks	V. sepium	Gjerdvikke
P. perfoliatus	Hjertetjønnaks	V. sylvatica	Skogvikke
Potentilla argentea	Sølvture	Viola biflora	Fjellfiol
P. crantzii	Flekkmure	V. canina	Engfiol
P. erecta	Tepperot	V. mirabilis	Krattfiol
P. norwegica	Norsk mure	V. palustris	Myrfiol
Prunella vulgaris	Blåkoll	V. riviniana	Skogfiol
Pteridium aquilinum	Einstape	V. tricolor	Stemorsblom
Pyrola minor	Perlevintergrønn	Woodsia ilvensis	Lodnebregne
P. rotundifolia	Legevintergrønn		

Tabell III (forts.)

Gras, starr o.l.

<i>Agrostis tenuis</i>	Engkvein	<i>Hierochloë odorata</i>	Marigras
<i>Alopecurus geniculatus</i>	Knereverumpe	<i>Juncus articulatus</i>	Ryllsiv
<i>A. pratensis</i>	Engreverumpe	<i>J. bufonius</i>	Paddesiv
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	Gulaks	<i>J. filiformis</i>	Trådsiv
<i>Arrhenatherum pubescens</i>	Dunhavre	<i>Luzula multiflora</i>	Engfrytle
<i>Calamagrostis purpurea</i>	Skogrørkvein	<i>L. pilosa</i>	Hårfryste
<i>Carex buxbaumii</i>	Klubbstarr	<i>Melica nutans</i>	Hengeaks
<i>C. canescens</i>	Gråstarr	<i>Molinia caerulea</i>	Myskegras
<i>C. capillaris</i>	Hårstarr	<i>Nardus stricta</i>	Blåtopp
<i>C. chordorrhiza</i>	Strenghstarr	<i>Phleum pratense</i>	Finnskjegg
<i>C. dinandra</i>	Kjevlestarr	<i>Phragmites communis</i>	Timotei
<i>C. digitata</i>	Fingerstarr	<i>Poa alpina</i>	Takrør
<i>C. dioica</i>	Tvebusstarr	<i>P. annua</i>	Fjellrapp
<i>C. echinata</i>	Stjernestarr	<i>P. glauca</i>	Tunrapp
<i>C. flava</i>	Gulstarr	<i>P. nemoralis</i>	Blårapp
<i>C. leporina</i>	Harestarr	<i>P. pratensis</i>	Lundrapp
<i>C. limosa</i>	Dystarr	<i>P. trivialis</i>	Engrapp
<i>C. loliacea</i>	Nubbestarr	<i>Roegneria canina</i>	Markrapp
<i>C. nigra</i>	Slåttestarr	<i>Scirpus caespitosus</i>	Hundekveke
<i>C. oederi</i>	Beitestarr	<i>S. hudsonianus</i>	Bjønnskjegg
<i>C. ornithopoda</i>	Fuglestarr	<i>S. mamillatus</i>	Svetull
<i>C. pairaei</i>	Piggstarr	<i>S. sylvaticus</i>	Mjuksivaks
<i>C. pallescens</i>	Bleikstarr	<i>S. quinqueflorus</i>	Skogsivaks
<i>C. panicea</i>	Kornstarr		Småsivaks
<i>C. pauciflora</i>	Sveltstarr		
<i>C. pilulifera</i>	Bråtestarr		
<i>C. rostrata</i>	Flaskestarr		
<i>C. vaginata</i>	Slirestarr		
<i>Dactylis glomerata</i>	Hundegras		
<i>Deschampsia caespitosa</i>	Sølvbunke		
<i>D. flexuosa</i>	Smyle	<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	Mjølbær
<i>Elytrigia repens</i>	Kveke	<i>Salix reticulata</i>	Rynkevier
<i>Eriophorum angustifolium</i>	Duskull	<i>Centaurea jacea</i>	Vanlig knoppurt
<i>E. latifolium</i>	Breiull	<i>Geranium pratense</i>	Engstorkenebb
<i>E. vaginatum</i>	Torvull	<i>Hypericum pulchrum</i>	Fagerperikum
<i>Festuca ovina</i>	Sauesvinge+	<i>Knautia arvensis</i>	Rødknapp
<i>F. pratensis</i>	Engsvingel	<i>Lathraea squamaria</i>	Skjellrot
<i>F. rubra</i>	Rødsvingel	<i>Polygonum convolvulus</i>	Vindeslirekne
<i>Glyceria fluitans</i>	Mannasøtgras	<i>P. lapathifolium</i>	Rødt hønsegras
		<i>Potamogeton pusillus</i>	Småtjønnaks

Bjørnå har dessuten med en del arter som ikke er herbariebelagt eller dokumentert på annen måte.

Dette gjelder:

<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	Mjølbær
<i>Salix reticulata</i>	Rynkevier
<i>Centaurea jacea</i>	Vanlig knoppurt
<i>Geranium pratense</i>	Engstorkenebb
<i>Hypericum pulchrum</i>	Fagerperikum
<i>Knautia arvensis</i>	Rødknapp
<i>Lathraea squamaria</i>	Skjellrot
<i>Polygonum convolvulus</i>	Vindeslirekne
<i>P. lapathifolium</i>	Rødt hønsegras
<i>Potamogeton pusillus</i>	Småtjønnaks

6. BUFFERSONE I FORBINDELSE MED GRESSÅMOEN NASJONALPARK

A. Materiale, undersøkelser

Nasjonalparkens flora er undersøkt av Bjørn Eidissen (1973). Grimnes og Kristiansen (1970) har i sin hovedoppgave ved Norges Landbrukskole behandlet skogsvegetasjonen i Gressåmoen. Sammen med adjunkt Åslaug Grande oppsøkte jeg en del områder innenfor den aktuelle buffersonen for nasjonalparken. Med utgangspunkt i geologisk kart, rektangelkartblad Jævsjø (Foslie 1959), la vi særlig vekt på en del områder med kalkrik berggrunn.

B. Vegetasjon, flora

Området sør og vest for nasjonalparken har, som i parken, overveiende fattig geologi. Vegetasjonen blir derfor en veksling mellom fattige hei-, myr- og skogstyper slik som det er beskrevet fra området. En del forekomster av rikere geologi gav seg til kjenne gjennom rik og variert vegetasjon og disse lokalitetene vil bli beskrevet noe nærmere.

Stormyra, VM 07,09-10. Myra ligger øst for elva mellom store Livsjø og Jævsjø. Det er ei stor, fastmattedominert rikmyr med mindre partier fattig, intermediær og ekstremrik myrvegetasjon. Bunnsjiktet er vesentlig dominert av *stjerne-mose* mens feltsjiktet har *gulstarr*, *breiull*, *fjellfrøstjerne*, *blåtopp* og *trådstarr* som dominerende arter. Orkideene *brude-spore*, *fjellmarihand* og *engmarihand* er spredt over hele den rike delen. *Svarttopp*, *klubbestarr*, *jåblom*, *dvergjamne* og *sveltull* er også vanlige arter. Dessuten vokser kystarten *engstarr* her, og hybriden mellom den og *gulstarr* var ikke uvanlig. *Blåknapp* og *rome* er også representanter for et svakt kystbundet element, mens *taglstarr*, *stregnstarr* og *fjellmarihand* har en østlig utbredelse. Det siste gjelder også for møkkmosen *gul parasollmose*. Langs myrkantene er det en del vier, bl.a. *sølvvier*, *lappvier*, *ullvier* og *myrtevier*. Myra er tidligere slåttemyr.

Så store velutviklede rikmyrer synes sjeldne i østlige deler av Snåsa, og her er det også en interessant blanding av øst-

lige og vestlige arter. Rike myrer av denne type fins knapt innen nasjonalparken, da hverken *engstarr*, *taglstarr*, *fjellmarihand*, *strengstarr*, *ullvier* eller *myrtevier* er angitt derfra (Eidissen 1973).

Myrkopleks av Stormyras størrelse og type har jeg ikke sett andre steder i området, men mindre rike myrer er det flere av. De er først og fremst karakterisert av *gulstarr* og *breiull* som dominerende arter. Eksempler på dette er Langmyra (VM 06-07,10) sør for store Livsjø som også er tidligere slåttemyr. Øst for Sæterlielva (VM 06,13-14) er det og rike myrer som er brukt til slått. Nordvest for store Livsjø, på ei mindre svært artsrik ekstremrik myr (VM 06,11), fikk *stortveblad* og *fjellsnelle* sine eneste lokaliteter fra området. Ingen av disse er angitt fra nasjonalparken.

Flere steder i området er det kalkforekomster i bekkedaler som ligger over den sammenhengende skoggrensa. Her er det fine bestand av fjellbjørkeskog.

Særlig typisk er dette i området nordøst for den nedlagte Semsåter (VM 10,13-14) hvor bjørkeskogen går opp i over 600 m o.h. Her er det en svært frodig og velutviklet høgstaudebjørkeskog med et artsrikt feltsjikt. Det er dominert av høgvokste urter som *tyrihjelm*, *turt*, *mjødurt*, *skogstorkenebb*, *ballblom*, *vendelrot* og *fjelltistel*. *Myskegras* vokser også her, og *bringebær*, *skogstjerneblom*, *kranskonvall*, *rød jonsokblom*, *enghumleblom*, *setergråurt* og store bregner er vanlige innslag. På et tørrere område med grunnere jordsmønner står bl.a. *teiebær*, *hengeaks*, *jordbær*, *liljekonvall*, *flekkmure*, *firblad*, *taggbregne* og *brudespore*, alle arter som indikerer en rik skogstype med kalkrikt jordsmønn.

Også her er det typisk med innslag både av vestlige og østlige arter. *Skrubbær* og *bjønnkam* er svake kystbundne arter, mens *tyrihjelm* og særlig *ballblom* tilhører et østlig floraelement. Et interessant funn var *dverglav*, en knappenåls lignende lav som vokser på grankratt i skoggrensa. Den ble funnet i lia øst for Sætertjønna.

Andre bjørkeskogslokaliteter finns längs Sæterbekken (VM 09,12-13), øvre deler av Sæterlielva (VM 05,14-16) og øst

for Langtjønna (VM 06, 15-16). Dette er også rike og varierete skogstyper.

D. Konklusjon

Gressåmoen er, som nasjonalpark betraktet, relativt liten. En buffersone vil derfor være av stor betydning for å bevare parkens urørte natur. Fra Grimnes og Kristiansen (1970) og Eidissen (1973) går det fram at rike vegetasjonstyper er svært sjeldne innenfor nasjonalparkens grenser. Områder som Stormyra, området mellom store Livsjø og Semsåter, og distriktet rundt Sæterlielva vil derfor ha stor betydning for variasjonsbredden av vegetasjonstyper innenfor det vernede området. Krysslister og kollekter fra disse områdene ga et tillegg på 25 arter til Eidissens karplanteliste fra Gressåmoen nasjonalpark.

7. LOKALITET FOR HULDRETORVMOSE VED SMESTAD

Kbl. 1823 III Snåsa
UTM:UM 752,238.

A. Undersøkelser

Lokaliteten besøkt 3.7.1974 etter anvisning fra universitetslektor Kjell Ivar Flatberg.

B. Områdebeskrivelse

Den aktuelle lokalitet er et fuktig dråg vest for Talborgbekken i et område som ellers er dominert av granskog.

C. Vegetasjon og flora

Huldretorvmoso står her sammen med *spriketorvmoso*. Dråget preges ellers av *istervier* og *skogrørkvein*. Skogen rundt er blåbærgranskog uten spesielle innslag.

Dette er en kjent lokalitet for arten, den eneste i Trøndelag. *Huldretorvmoso* er en art med østlig utbredelse i Norge og har ellers noen spredte lokaliteter på Østlandet og i

øst-Finnmark.

D. Konklusjon

Østlige deler av Snåsa og Lierne er dårlig undersøkt botanisk. Særlig gjelder dette kryptogamer, så det er ikke usannsynlig at arten kan dukke opp andre steder. Inntil videre må en derfor være oppmerksom på lokaliteten og unngå flatehogst i skogen rundt. En fredning av skogsområdet p.g.a. huldretorvmosen må anses som lite aktuelt på det nåværende tidspunkt, og det er å håpe at huldretorvmosen kan få nye lokaliteter hvor den kan ses i sammenheng med andre verne-verdier.

8. ALMELI VED LANGNES

Kbl. 1823 IV Grong og 1723 I Overhalla

UTM: UM 65,28.

A. Undersøkelser

Området besøkt 29.6.1974.

B. Områdebeskrivelse

Dette er ei mindre sydeksponert li nordøst for den nedlagte Langnes skole. Riksveien har tatt nedre del av lia, som nå begrenses av denne i sør og bergrota i nord.

C. Vegetasjon og flora

Denne lia er rasmarkpreget og har et dårlig utviklet bunn-sjikt. *Alm* dominerer i tresjiktet, med innslag av *hegg*, *osp*, *selje* og *rogn*. I busksjiktet inngår *krossved* og *trollhegg* som er sjeldne arter i indre Trøndelag. Typiske almeliarter som fins her er: *maurarve*, *brunrot*, *bergskrinneblom*, *tårnurt*, *lodneperikum*, *haremat* og *skogsalat*. Ingen av disse er vanlige arter i Snåsa. Andre krevende skogsarter er bl.a. *trollbær*, *skogsvikke*, *blåveis* og *kranskonvall*. Dette er arter som fins

spredt i rikere skogstyper.

D. Konklusjon

Dette synes å være Snåsas eneste rene almeli, og den har mange av de artene som er knyttet til varme lier. Sjøl om lia er beskåret av riksveien, er det nok igjen til å gi et inntrykk av en vegetasjonstype som ellers ikke finnes i kommunen. Lia er lett tilgjengelig for undervisningsformål.

9. ALM VED LØBERG

Kbl. 1823 IV Grong

UTM: UM 67,29.

A. Undersøkelser

Lokaliteten besøkt 30.6.1974.

B. Områdebeskrivelse

Et lite område med *alm*, nord for veien, like før dyrkamarka ved veis ende i Leirådalen.

C. Vegetasjon og flora

Ved siden av *alm* inngår *gran*, *osp*, *selje*, *rogn* og *bjørk*. Lokaliteten er omgitt av granskog.

Feltsjiktet er frodig og artsrikt og bærer preg av at lia er fuktigere enn Langnes-lia. Kystplanten *myske*, *fjellflokk*, *turt*, *skogsvinerot*, *skogstjerneblom* og *myskegras* er vanlige her. Ved bergrota og ned mot veien er det tørrere og her kommer det inn varmekjære arter som *lodneperikum*, *stankstorke-nebb*, *svartknoppurt* og *brunrot*.

D. Konklusjon

I communal sammenheng har lokaliteten en viss verneverdi fordi det representerer et floraelement som er meget sjeldent i Snåsa.

10. LI VED VEGSET

Kbl. 1823 IV Grong

UTM: UM 67.29.

A. Undersøkelser

Lokaliteten besøkt 29.6.1974.

B. Områdebeskrivelse

Sydeksponert li med ore - almeskog nord for riksveien ved Vegset camping. Den avgrenses i nord av berget og i øst av innmarka. Mot sør og vest går ore - almeskogen over i granskogstyper. Nedre deler av lia er delvis påvirket av hogst.

C. Vegetasjon og flora

Dette er ei rik og variert li hvor flere skogstyper er representert. På de tørreste partiene i nedre del av lia er det *gran* som dominerer i tresjiktet. Skogen her er av lågurt-type med næringskrevende og til dels varmekrevende arter i feltsjiktet. Av disse nevnes *trollbær*, *blåveis* og *vårerte-knapp* som de mest krevende. *Hengeaks*, *teiebær*, *jordbær* og *tveskjeggveronika* indikerer også lågurtskog.

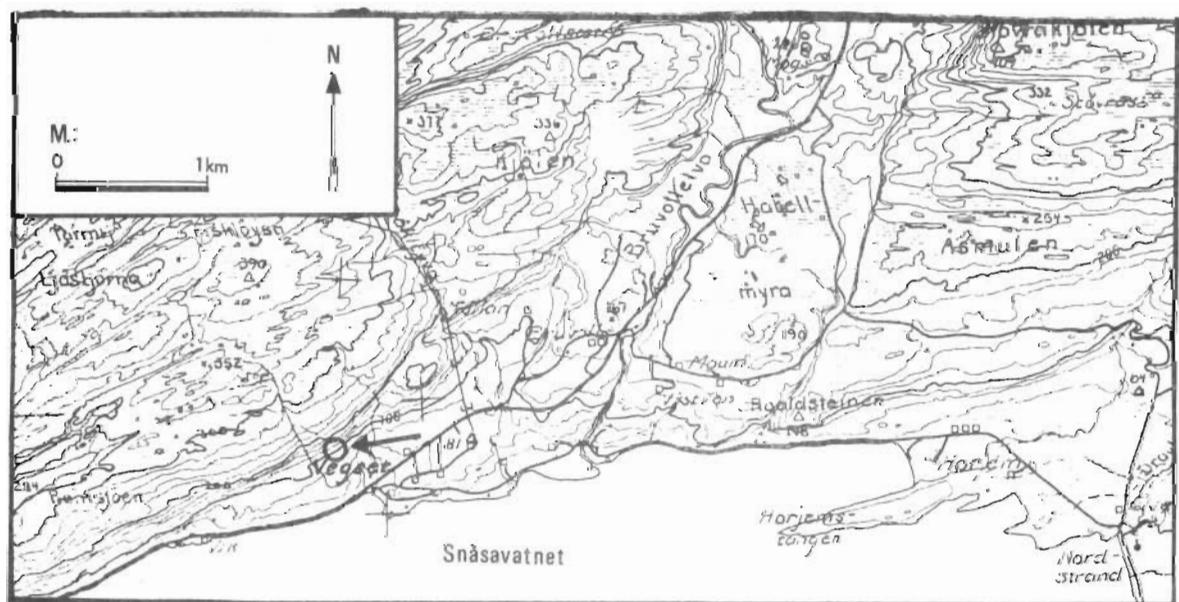
I de fuktigste delene av lia er det *gråor* som er skog-dannende med spredte innslag av *gran* og *hegg*. På et mindre område er *alm* vanlig. Dette er en oreskog som er forskjellig fra den gråor-heggeskog som fins i tilknytning til elver, som f.eks. Jørstadelva og Leiråa. Felles med gråor-heggeskogen har denne gråor-almeskogen arter som *tyrihjelm*, *mjødurt*, *trollurt*, *sumphaukeskjegg*, *springfrø*, *bringebær*, *kvitveis* og *gaukesyre*. I tillegg kommer arter som *blåveis*, *kranskonvall*, *trollbær*, *myske* og *stortveblad*. Kystplanten *sanikel* har her sin innerste lokalitet i Trøndelag (tidligere Kvam). Den er ellers meget sjeldent i Trøndelag. Forekomsten av alm og andre varmekjære og/eller næringskrevende arter gjør at gråor-almeskogen som vegetasjonstype må sees i sammenheng med almeliene.

I et område med rasmark oppunder berggrotta er det et område med skog av en tørrere utforming, med *gran*, *hassel* og *hegg* i tresjiktet. Her er det stort innslag av varmekjære arter i feltsjiktet: *Kantkonvall*, *lodneperikum*, *raudflangre*, *kransmynte*, *skogvikke*, *taggbregne*, *jordbær*, *liljekonvall*, *hengeaks* og *krattfiol*. *Trollhegg*, *dvergmispel* og *humle* fins også i området.

På bergveggen vokser *bergfrue*, *grønnburkne*, *svartburkne* og *olavsskjegg*. Særlig den siste er sjeldent i Snåsa.

D. Konklusjon og verneforslag

Ser en hele lia under ett er det et meget interessant område med stor artsrikdom og varierte vegetasjonstyper. Edellauvskog med almelielementer finns i Snåsa bare i området ved nord-østenden av Snåsavatnet. Sett i en større sammenheng har en her de innerste forekomster av almelier som ellers finns på gunstige lokaliteter langs Trondheimsfjorden. Det er viktig at noe blir vernet for å ta vare på variasjonsbredden i kommunen. Områdene er lett tilgjengelige og kan også benyttes i undervisning. Lia ved Langnes er berørt av riksveien. Den store variasjon og forekomsten av sanikel i lia ved Vegset gir derfor denne lia høyeste prioriteten av de tre omtalte allmelalokalitetene. Lokaliteten er merket av på figur 18.

Figur 18. Kart over området ved Vegset, eventuelt verneområdet er stiplet. Utsnitt av serie M77, kbl. 1823 IV Grong, føreløpig utgave. Trykt med tillatelse fra Norges Geografiske Oppmåling

II. UNDERSØKTE MYRER

I forbindelse med arbeidet med landsplan for myrreservater har Asbjørn Moen undersøkt en del myrer i Snåsa kommune. Her gjengis de undersøkte myrer, med lokalitetsangivelse og konklusjon med hensyn til verneverdi, tatt fra den foreløpige rapport (Moen 1975). Følgende skala for verneverdi er benyttet:

- la: Særlig verneverdig internasjonalt
- lb: Særlig verneverdig nasjonalt
- lc: Særlig verneverdig nasjonalt, spesialområder (små myrer)
- 2: Verneverdige myrer av landsdelsinteresse
- 3: Verneverdige myrer av lokal interesse
- 4: Mindre verneverdige myrer
- 5: Myrer uten verneverdi

A. Leiråmyra

Kbl. 1823 IV Grong

UM 73-74, 29

Vernegruppe: lb. Myra er nærmere omtalt s.20.

B. Hauganmyr

Kbl. 1823 IV Grong

UM 78, 27-28

Vernegruppe: 2.

C. Landsemmyra

Kbl. 1823 IV Grong

UM 80-81, 32-34

Vernegruppe: (lb) -2.

D. Ålmomyra

Kbl. 1823 IV Grong

UM 81, 29

Vernegruppe: 5.

E. Steinkjermyra

Kbl. 1823 III Snåsa
UM 77-79, 16-17
Vernegruppe 1b-2.

F. Hafelmyra

Kbl. 1823 IV Grong
UM 70, 30-31
P.g.a. grøfting uaktuell i vernesammenheng? Dersom større areal kan vernes uten grøftepåvirking kan myra ha verneinteresse (vernegr. 2).

G. Nøstmyrene og Seisjømyrene

Kbl. 1823 II Jævsjø
UM 92-97, 24-26
Vernegruppe: (1b)-2. Vern bør eventuelt ses i sammenheng med Gressåmoen nasjonalpark.

H. Brennmyra

Kbl. 1823 III Snåsa
UM 69-70, 24-25
Vernegruppe 2-3.

12. ANDRE OMTALTE OMRÅDER

A. Bergsåsen

Kbl. 1823 IV Grong
UTM: UM 73-76, 27-29

Bergsåsen "tilhører de aller mest interessante og eindommelige botaniske severdigheter i vårt land" (Gjærevoll 1956). Floraen her er karakterisert av stor orkidérikdom, varmekjære arter og kystbundne arter, delvis sammen med fjellarter. Dette er nærmere omtalt av Gjærevoll (1951, 1955, 1956). Eva Mæhre Lauritzen (1972) har beskrevet mosefloraen på Bergsåsen.

Mitt registreringsarbeid har ikke omfattet Bergsåsen, da det ikke var behov for nærmere dokumentering her. Arbeid med varig vern pågår.

B. Lysthusberget ved Vinje prestegård

Kbl. 1823 III Snåsa

UTM: UM 72, 26-27

Dette er et mindre område som avgrenses av prestegårdens innmark og veiene fra Vinje skole til Snåsa sentrum.

Berggrunnen her er Snåsa-kalkstein og vegetasjonen er rik og variert med mange av elementene fra Bergsåsen og Finsåsskogen. Skogen omfatter både blåbærgranskog, urterik granskog og elementer av kalkfuruskog. Mot sør fins også en del hassel og dessuten er det varmekjære elementet representert med bl.a. *svartknoppurt* og *bakkemynte*.

Områdets beliggenhet gjør at det peker seg ut som et vel-egnet ekskursjonsområde for skolen.

C. Bangsjø skogreservat

Kbl. 1723 I Overhalla

Bangsjø skogreservat ligger på sørsida av sundet mellom midtre og østre Bangsjø. Jeg har ikke vært i reservatet, mine opplysninger er tatt fra på Bangsjø skogreservat (s.a.).

Reservatet er på ca. 540 da og ligger ca. 330 m o.h. Det består av glissen furuskog i veksling med myr og dessuten ei stor granskogsli. Granskogen har yngre og eldre trær i ur-skogspreget blanding. Den er delvis av blåbærtypen, delvis bregnetyper.

VII. LITTERATUR

- Bangsjø skogreservat s.a. *Våre skogsreservater*. Direktoratet for Statens skoger.
- Bjørnå, K.H. 1947. [Floraliste Finsåsskogen] s. 6-11.
I: Haraldseid, I. *Melding 1945-46 fra Finsås Småbruks-skole*. Steinkjer.
- Carstens, H. 1956. Geologi. s. 149-158. I: *Fosdalens Bergverk 1906-56*. Malm.
- Dahl, E. 1950. *Forelesninger over norsk plantogeografi*. Oslo. 114 s.
- Eidissen, B. 1973. Skog, fjell og vann. Berggrunn og løsavsetninger. Klima. Vegetasjon. Flora. s. 23-54.
I: Sandnes, J., B. Eidissen og S. Efteland. *Gressåmoen. Norges Nasjonalparker 5*. Oslo.
- Flatberg, K.I. og A. Moen 1972. *Sphagnum angermanicum og S. molle i Norge*. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Skr. 1972 (3):1-15.
- Flatberg, K.I. og B. Sæther 1974. Botanisk verneverdige områder i Trondheimsregionen. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. ser. 1974 8:1-51.
- Foslie, S. 1959. *Geologisk kart. Jævsjø*. Norges Geol. Undersøk. Oslo.
- Gjærevoll, O. 1949. Frå floraen i Trøndelag I. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Årsb. 1948:78-82.
- 1951. Frå floraen i Trøndelag II. Samme sted. 1950: 1-10.
- 1955. Frå floraen i Trøndelag IV. Samme sted. 1954: 69-75.
- 1956. Fra floraen i Snåsa. s. 39-49. I: Sandnes, J. Snåsboka I. Snåsa.
- 1957. Frå floraen i Trøndelag V. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Årsb. 1956-57:81-85.

- Gjærevoll, O. 1959. Årsberetning botanisk avdeling. Samme sted. 1958:175-177.
- 1973. *Plantegeografi*. Oslo. 186 s.
- Gravaas, A.A. 1970. *Svartor (Alnus glutinosa)*. Med spesiell vekt på forekomstene i Nord-Trøndelag. Hovedoppg. Norges Landbr. Høgsk. Ås. 51 s. (upubl.)
- Grimnes, S. og A. Kristiansen 1970. En skogbiologisk undersøkelse av Gressåmoen nasjonalpark. Hovedoppg. Norges Landbr. Høgsk. Ås. 130 s. (upubl.)
- Hultén, E. 1971. *Atlas över växternas utbredning i Norden*. Stockholm. 531 s.
- Høeg, O.A. 1943. [Ekskursjon til Snåsa 1942] *Blyttia* 1:87.
- Kielland-Lund, J. 1973. A classification of Scandinavian forest vegetation for mapping purposes. *IBP i Norden* 11:173-206.
- Lauritzen, E.M. 1972. Mosefloraen på Bergsåsen i Snåsa, Nord-Trøndelag. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Miscellanea* 4:1-172.
- Lid, J. 1974. Norsk og svensk flora. 2. utg., Oslo. 808 s.
- Lye, K.A. 1968. Moseflora. Oslo. 140 s.
- Løkås, B. 1956. Fra urtid til nåtid i Snåsa. s. 19-38.
I: Sandnes, J. *Snåsaboka I*. Snåsa.
- Moen, A. 1973. Landsplan for myrreservater i Norge. *Norsk Geogr. Tidsskr.* 27:173-193.
- 1974. *Terrestrisk økologi*. Kommit. Trondheim. 49 s. 19 pl.
- 1975. *Myrundersøkelser i Nord-Trøndelag*. Foreløpig oversikt over oppsøkte myrer. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Trondheim*. 12 s. (stensiltrykk)
- Moen, A., S. Bretten og L. Kjelvik 1976. *Vegetasjonskart Øvre Forradalsområdet, Nord-Trøndelag*. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Trondheim*.
- Peacy, J.S. 1964. Reconnaissance of the Tømmerås anticline. *Norges Geol. Undersøk.* 227:13-84.
- Roberts, D. 1967. Geological investigation in Snåsa - Lurudal Årca, Nord-Trøndelag. Samme sted 247:18-38.
- Sivertsen, S. 1972. [Ekskursjon til Skjækerfjella 1971] *Blyttia* 30:44-45.

K. NORSKE VIDENSK. SELSK. MUS. RAPP. BOT. SER.

1974.

1. Klokk, Terje. Myrundersøkelser i Trondheimsregionen i forbindelse med den norske myrreservatplanen.
2. Bretten, Simen. Botaniske undersøkelser i forbindelse med generalplanarbeidet i Snillfjord kommune, Sør-Trøndelag.
3. Moen, Asbjørn & Klokk, Terje. Botaniske verneverdier i Tydal kommune, Sør-Trøndelag.
4. Baadsvik, Karl. Registreringer av verneverdig strandengvegetasjon langs Trondheimsfjorden sommeren 1973.
5. Moen, Berit Forbord. Undersøkelser av botaniske verneverdier i Rennebu kommune, Sør-Trøndelag.
6. Sivertsen, Sigmund. Botanisk befaring i Åbjøravassdraget 1972.
7. Baadsvik, Karl. Verneverdig strandbergvegetasjon langs Trondheimsfjorden - foreløpig rapport.
8. Flatberg, Kjell Ivar & Sæther, Bjørn. Botanisk verneverdige områder i Trondheimsregionen.

1975.

1. Flatberg, Kjell Ivar. Botanisk verneverdige områder i Rissa kommune, Sør-Trøndelag.
2. Bretten, Simen. Botaniske undersøkelser i forbindelse med generalplanarbeidet i Åfjord kommune, Sør-Trøndelag.
3. Moen, Asbjørn. Myrundersøkelser i Rogaland. Rapport i forbindelse med den norske myrreservatplanen.
4. Hafsten, Ulf & Solem, Thyra. Naturhistoriske undersøkelser i Forradalsområdet - et suboceanisk, høytliggende myrområde i Nord-Trøndelag.
5. Moen, Asbjørn & Moen, Berit Forbord. Vegetasjonskart som hjelpemiddel i arealplanleggingen på Nerskogen, Sør-Trøndelag.

1976.

1. Aune, Egil Ingvar. Botaniske undersøkjinger i samband med generalplanarbeidet i Hemne kommune, Sør-Trøndelag.
2. Moen, Asbjørn. Botaniske undersøkelser på Kvikne i Hedmark med vegetasjonskart over innerdalen.
3. Flatberg, Kjell Ivar. Klassifisering av flora og vegetasjon i ferskvann og sump.
4. Kjelvik, Lucie. Botaniske undersøkelser i Snåsa kommune, Nord-Trøndelag.
5. Hagen, Mikael. Botaniske undersøkelser i Grøvuområdet i Surnadal kommune, Møre og Romsdal.
6. Sivertsen, Sigmund & Erlandsen, Åse. Foreløpig liste over Bacidiomycetes i Rana, Nordland.

